

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2023

**privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte
normative**

(facilitarea activității mediului de afaceri IV)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru
modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării economice și
digitalizării**

Dumitru ALAIBA

LEGE
pentru modificarea unor acte normative
(facilitarea activității mediului de afaceri IV)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 70 art. 464) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 1¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 1¹.** Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

autoritate contractantă - persoana juridică care întrunește calitățile stabilite la art.13 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice;

contract de bursă - contract încheiat în conformitate cu reglementările bursei de mărfuri ale cărui clauze sunt prestabilite de bursa de mărfuri. Contracte de bursă pot fi contracte spot, contracte forward, contracte de vânzare-cumpărare ori furnizare de mărfuri, servicii sau lucrări, contracte de cesiune de creanță, contracte de vânzare-cumpărare pe piața mixtă, ș.a.

contract forward - un contract de vânzare-cumpărare, cu termen suspensiv, ale cărui clauze sunt prestabilite de bursa de mărfuri;

contract spot - un contract de vânzare-cumpărare, cu clauze prestabilite de bursa de mărfuri, cu executare imediată sau cu executare în cel mult 10 zile lucrătoare de la data manifestării acordului ferm de voință al părților prin tranzacția efectuată la bursa de mărfuri;

piața creanțelor - piața deschisă organizată pentru vânzarea sau achiziția creanțelor;

piața la disponibil - piața în care se negociază oferte și se efectuează tranzacții pentru încheierea contractelor spot și forward;

piața licitațiilor - piața deschisă organizată pentru vânzarea/achiziția de mărfuri, servicii sau lucrări ce necesita specificații tehnice pentru a fi identificabile și vandabile;

piața mixtă - o piață la disponibil incipientă, care se organizează ori de câte ori se urmărește trecerea unei mărfi de pe piața licitațiilor pe piața la disponibil. Piața mixtă prezintă atât caracteristici ale pieței la disponibil, cât și ale celei a licitațiilor, administrată de bursa de mărfuri pentru o perioadă de timp.”

2. Articolul 2 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Bursele de mărfuri administreză piețe de interes public și privat, cum ar fi piața la disponibil, piața licitațiilor, piața creanțelor și asigură intermediarilor și clienților condiții centralizate de negociere și tranzacționare inclusiv pentru operațiuni de:

a) vânzări și cumpărări la vedere ori la termen pe piața la disponibil, într-o structură multilaterală de tranzacționare, având ca obiect bunuri fungibile și mobile prin natura lor sau bunuri fungibile și mobile prin anticipație, precum și orice alte bunuri calificate de bursa de mărfuri ca fiind tranzacționabile;

b) vânzări și cumpărări la vedere ori la termen pe piața la disponibil, într-o structură multilaterală de tranzacționare, având ca obiect titluri reprezentative de mărfuri, de tipul recipisei de depozit, warrantului, conosamentului și al altora asemenea, agreate și calificate de bursa de mărfuri;

c) vânzări și achiziții de mărfuri, servicii sau lucrări pe piața licitațiilor;

d) vânzări și achiziții de creanțe comerciale pe piața creanțelor;

e) vânzări și achiziții de mărfuri și/sau produse pe o piață mixtă.”

3. La articolul 6:

alineatul (1) se completează cu următorul enunț: „Bursa de mărfuri administreză piețe la disponibil, piețe mixte, piețe ale licitațiilor, precum și alte tipuri de piețe, dacă bursa de mărfuri respectă condițiile prevăzute de legislația care reglementează aceste piețe.”;

articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Bursa de mărfuri poate să desfășoare și activități secundare care facilitează sau asigură buna desfășurare a activităților specificate la alineatul (1), cum ar fi: realizarea, administrarea și comercializarea sistemelor informatice specifice burselor de mărfuri, organizarea de seminare și instruirii în scopul pregătirii participanților în domeniul burselor de mărfuri, ș.a.”

4. Articolul 7 alineatul (3) se abrogă.

5. La articolul 8:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Comerțul de bursă se organizează sub formă de licitație publică cu strigare sau sub formă de proceduri de achiziție pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri care administreză o piață la disponibil.”;

articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Bursele de mărfuri admit accesul pe piețele la disponibil autorităților contractante pentru derularea procedurilor acestora de achiziții publice, desfășurate în conformitate cu actele normative ce reglementează procedura de achiziții publice.”

6. Articolul 12 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 12.** Cotațiile de bursă

(1) Cotațiile de bursă sînt prețurile de bursă, înregistrate și publicate ulterior, la tranzacțiile de bursă pentru o anumită perioadă de timp (de regulă, o zi de bursă). Cotațiile de bursă se folosesc ca bază la încheierea contractelor, inclusiv în afara bursei.

(2) Se interzice stabilirea anticipată a cotațiilor.

(3) Bursele de mărfuri pot emite cotații informative sintetice cu privire la prețul de piață al produselor format în baza sistemului de tranzacționare propriu, având ca sursă informațiile oferite sau preluate de la autorități, instituții publice, agenți economici semnificativi, alte platforme de tranzacționare sau de diseminare a informațiilor.”

7. Articolul 13 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Prin derogare de la alineatele (2), (4) - (7) se consideră burse de mărfuri și întreprinderile care întrunesc, în mod cumulativ, următoarele cerințe:

a) sunt fondate în conformitate cu Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și sunt deținute integral de burse de mărfuri care la rândul lor activează și sunt fondate în statele membre ale Uniunii Europene;

b) întreprinderile fondatoare îndeplinesc în țara de origine condițiile de înființare prevăzute de prezentul articol;

c) întreprinderile sunt recunoscute în calitate de burse de mărfuri funcționale de autoritățile publice abilitate cu supravegherea sau reglementarea burselor de mărfuri din statul de origine sau Camera de Comerț și Industrie din statul de origine.”

Art. II. – Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.176–181, art.513), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1 noțiunea „*produs de folosință îndelungată*” se completează cu următorul enunț: „Nu sunt de folosință îndelungată produsele care nu sunt constituite dintr-un ansamblu de piese, schimbul cărora permit reparația și întreținerea, și care, fiind utilizate conform destinației, în cadrul termenului de uzură își pot schimba structura, culoarea, forma sau compoziția și restabilirea lor la starea inițială necesită un efort disproporționat.”

2. La articolul 9, litera g) va avea următorul cuprins:

„g) să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorilor;”

3. La articolul 10 litera h) va avea următorul cuprins:

„h) să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorilor;”

4. Articolul 18:

la alineatul (7) enunțul „Acest termen poate fi prelungit numai cu acordul consumatorului și este stipulat în contract.” se substituie cu enunțul „Acest termen poate fi prelungit numai cu acordul consumatorului și este stipulat în contract, sau poate fi prelungit cu încă 14 zile în cazul bunurilor care nu se produc în Republica Moldova și repararea sau preschimbarea cărora necesită import de piese sau produse similare.”;

alineatul (14) litera e) se abrogă.

5. Articolul 18³ alineatul (2¹) după cuvântul „ceramică” se completează cu textul „etc.”;

6. Articolul 18⁵:

la alineatul (3) cuvintele „efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legea” se exclud;

se completează cu alineatul (3²) cu următorul cuprins:

„(3²) Expertiza tehnică, specificată la alin.(3), poate fi efectuată:

- a) de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legea;
- b) de o întreprindere specializată și autorizată de producător, în deservirea tehnică și reparația produselor pentru care se solicită expertiza;
- c) cu acordul scris al consumatorului, de o întreprindere specializată în deservirea tehnică și reparația produselor sau categoriilor de produse pentru care se solicită expertiza, cu care vânzătorul nu are și nu a avut în ultimii 3 ani tranzacții comerciale.”

Art. III. – La articolul 3 din Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.14–17, art.40), cu modificările ulterioare, noțiunea „casă rurală” va avea cuprins:

„*casă rurală* – structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei sau mai multe case și/sau construcții ce aparțin unei gospodării înregistrate la aceeași adresă, amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de locuitori, care respectă stilul arhitectural tradițional (regional, zonal sau local), precum și tradițiile populare de trai, muncă și odihnă în deservirea turiștilor. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură inclusiv cu produse din producția proprie, crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă”.

Art. IV. – La articolul 17 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.143–144, art.587), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (3) se completează cu următorul enunț: „Pentru personalul tehnico-administrativ și personalul de birou instruirea periodică se va efectua la intervale ce nu vor depăși 12 luni”;

alineatul (7) primul enunț se exclude și se completează cu următorul enunț: „Actele obținute în cadrul instruirii de serviciile externe de protecție și prevenire nu au termen de valabilitate”.

Art. V. – La articolul 344 alineatul (3) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78–84, art.100), cu modificările ulterioare, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) neînregistrarea de către vânzător, prestator a reclamației consumatorului, nesoluționarea reclamației în termenele stabilite de lege;”

Art. VI. – La articolul 45 din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183), cu modificările ulterioare, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Instruirea igienică se realizează în mod gratuit, inclusiv la distanță (online).”

Art. VII. – Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.155–158, art.549), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare (anexa nr. 1) se elaborează și se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deținătorului dreptului de suprafață asupra terenului, iar în cazul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului acestor sisteme și rețele publice (anexa nr. 1¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului și la care se anexează următoarele documente:

a) raportul de expertiză tehnică, în caz de reconstruire, restaurare, modificare sau consolidare a imobilului existent, elaborat de către experți tehnici atestați;

b) avizul de racordare la rețele - în cazul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele.”

2. Articolul 4:

se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) În localitățile rurale (sate, comune) în care lipsește documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului pot fi elaborate certificate de urbanism pentru proiectare de construcții cu regim de înălțime de până la 3 nivele - case individuale și încăperi auxiliare la acestea sau clădiri care vor fi destinate activităților comerciale, de prestări servicii, producere sau prelucrare care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației și nu necesită efectuarea evaluării de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

(1²) Pentru eliberarea certificatelor de urbanism în cazurile specificate la alin.(1¹) emitentul este obligat să elaboreze, prin intermediul serviciilor sale abilitate, o schemă de amplasare a imobilului/terenului și a rețelelor edilitare, care, fiind avizată de către arhitectul-șef și organele supravegherii de stat (Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția de Mediu, organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor în comun cu serviciul de salvatori și pompieri), va servi drept temei pentru elaborarea și emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare. Organele supravegherii de stat vor examina schemele de amplasare și vor elibera avizele respective gratuit, în cel mult 5 zile lucrătoare.”

la alineatul (6), după cuvintele „un regim special,” se completează cu cuvintele „precum și în cazul în care, la certificatul de urbanism pentru proiectare, este necesară anexarea avizelor prevăzute la art. 6 alin. (2),”.

3. La articolul 6 alineatul (3), textul „15 zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.

4. La articolul 7 alineatul (1), cuvintele „la care se anexează, în original și în copie, buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică)” se exclud.

5. Articolul 10:

la alineatul (1), textul „20 de zile lucrătoare” se substituie prin textul „10 zile lucrătoare”;

articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Avizul de racordare și planul de trasare a rețelelor se eliberează pe hârtie sau în format electronic sub formă de document electronic, corespunzător solicitării solicitantului (beneficiarului).”

6. Articolul 12:

la alineatul (1):

în partea dispozitivă, cuvintele „cu acordul scris al proprietarului terenului,” și „lucrătoare” se exclud, iar textul „iar în cazul rețelelor ingineresti și de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului de rețele publice de comunicații electronice” se substituie cu textul „iar în cazul sistemelor de alimentare cu apă,

canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului acestor sisteme și rețele publice”;

litera a) se completează cu următorul enunț: „Acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren nu se solicită în cazul în care cererea se depune de către deținătorul dreptului de suprafață asupra terenului.”;

literele e) și j) se abrogă;

la litera k), primul enunț se completează cu textul „dacă aceste lucrări depășesc limitele stabilite prin actul care atestă dreptul de suprafață asupra terenului sau dacă atare acord nu poate fi dedus din actul respectiv.”;

la alineatul (2¹), textul „20 de zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.

7. Articolul 14:

la alineatul (1):

litera j) va avea următorul cuprins:

„j) instalarea mobilierului urban (standuri stradale mici, cabinele modulare sau telefonice, elemente decorative ale grădinilor publice, rampele pentru pietoni, băncile stradale, stâlpii de iluminat, barierele de acces, coșurile de gunoi, echipamentele sportive și ansamblurile de joacă pentru copii și alte echipamente similare ușor demontabile, amenajarea gazoanelor, plantarea arborilor și arbuștilor inclusiv sistemul de irigare și iluminare decorativă aferent);

litera m) după cuvintele „pozări subterane noi” se completează cu cuvintele „în afara limitelor terenului privat”;

alineatul se completează cu litera q) cu următorul cuprins:

„q) utilizarea tehnologică a clădirilor, inclusiv instalarea sistemelor de automatizare și semnalizare cu respectarea rigorilor sanitare fără schimbarea clasei funcționale a pericolului de incendiu a clădirii/încăperii, cu excepția cazurilor când utilizarea tehnologică se încadrează în categoriile expuse la art. 4 din Legea nr.151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase”.

8. Articolul 17:

la alineatul (1), litera c) se abrogă;

la alineatul (1¹), textul „20 de zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.

9. Articolul 21 se completează cu alineatele (4)-(7) cu următorul cuprins:

„(4) Autoritățile emitente ale certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare sunt obligate să recepționeze solicitări ale certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare în formă de documente electronice.

(5) În cazul indicat la alineatul (4), autoritatea emitentă poate solicita, la eliberarea actului permisiv corespunzător sau în termen de până la 30 de zile de la data eliberării acestuia, să-i fie puse la dispoziție originalele documentelor, în cazul în care acestea au fost prezentate fără a fi semnate cu semnătura electronică calificată, pentru a verifica autenticitatea informațiilor cuprinse de copiile în cauză.

(6) În cazul în care, în scopul eliberării certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare, autoritățile emitente au nevoie de informațiile cu privire la solicitant (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cerere, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permise, entitățile care dețin registrele în cauză sunt obligate să ofere în mod gratuit autorității emitente a actului permisiv informația solicitată în termen de cel mult o zi lucrătoare, fără implicarea solicitantului.

(7) La solicitarea și eliberarea certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare, autoritățile emitente asigură aplicarea corespunzătoare a procedurilor stabilite în Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.”.

Art. VIII. – Articolul 15 din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.60–65, art.123), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (2) litera d), textul „ 20 de zile calendaristice” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”;

la alineatul (4), primul enunț se completează cu textul „la etapele de proiectare, construire, punere în funcțiune a rețelelor publice de alimentare cu apă și/sau canalizare, precum și a construcțiilor și instalațiilor acestora, la branșarea/debranșarea la/de la rețelele publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare”;

articolul se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) În cazul în care, operatorul, în relațiile sale cu consumatorii și potențialii consumatori, are nevoie de informațiile cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru branșarea/debranșarea acestora de la rețelele publice de alimentare cu apă și/sau canalizare, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele

actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea consumatorilor și a potențialilor consumatori.”.

Art. IX. – La articolul 49 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 247–248, art. 568), cu modificările ulterioare, litera i) va avea următorul cuprins:

”i) să asigure efectuarea controlului medical al conducătorilor auto nu mai rar de o dată la 12 ore de muncă, cu excepția conducătorilor auto care activează pe rutele internaționale, aceștia fiind supuși controlului medical cu cel mult 3 ore pînă la plecarea în cursă. Criteriile conform cărora conducătorii auto vor fi supuși controlului medical se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate, după consultarea Ministerului Sănătății; să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier nu mai rar de o dată la 20 de ore de lucru, cu excepția celor de pe rutele internaționale care vor fi supuse controlului tehnic înainte de plecarea în fiecare cursă. Criteriile privind controlul tehnic al vehiculelor rutiere se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate;”.

Art. X. – Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.424-429, art.666) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 26:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Criteriile prevăzute la alin.(3) lit. a) și b) sunt subsidiare și se utilizează în contextul criteriilor de la alin.(3) lit. c) sau d) sau în calitate de criteriu de atribuire suplimentar conform alin.(18). Criteriul prevăzut la alin.(3) lit. a) nu poate fi utilizat în mod separat în calitate de criteriu unic sau decisiv, acesta necesită a fi suprapus cu alte criterii, care la rândul lor vor avea o pondere cumulativă cel puțin tot atât de mare ca și criteriul prevăzut la alin.(3) lit. a).”;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) În cazul aplicării criteriilor de atribuire prevăzute la alin.(3) lit. c) și d), ponderea maximă pe care elementul de preț o are în cadrul criteriului de atribuire a contractului de achiziții publice/acordului-cadru este de 50% pentru orice tip de achiziție.”

2. Articolul 56:

alineatul (3) litera c) se completează cu cuvintele „sau o bursă de mărfuri”; articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul contractelor de achiziție de bunuri, autoritatea contractantă nu este obligată să publice în prealabil un anunț de participare dacă organizează procedurile de negociere pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri.”

3. Articolul 70 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul achiziției publice de bunuri sau servicii, o ofertă prezintă un preț semnificativ mai scăzut în comparație cu ofertele altor ofertanți dacă prețul oferit este cu cel puțin 20% mai mic decât prețul mediu de piață pentru bunuri/servicii de categorie și calitate similară.”

Art. XI. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.193–203, art.413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 47:

alineatul (1) se completează cu următorul enunț „Cererea de eliberare a avizului de racordare și anexele la ea se depun direct la sediul operatorului de sistem, fie prin scrisoare recomandată sau prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare sub formă de document electronic.”;

la alineatul (3), primul enunț va avea următorul cuprins: „Avizul de racordare se eliberează gratuit, pe suport de hârtie sau sub formă de document electronic.”.

2. Articolul 92:

la alineatul (10), după cuvintele „în procesul de comunicare,” se completează cu textul „de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare sau modernizare a rețelelor electrice de transport și de distribuție, de asigurare a accesului la rețelele electrice de transport și de distribuție,”;

articolul se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) În cazul în care, întreprinderile electroenergetice, în relațiile lor cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, au nevoie de informații cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru bransarea/debransarea acestora de la rețelelor electrice de transport și de distribuție, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem.”

Art. XII. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.193–203, art.415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 61 alineatul (2), textul „15 zile calendaristice” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.

2. Articolul 110:

la alineatul (10), după cuvintele „în procesul de comunicare,” se completează cu textul „de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare sau modernizare a rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale, de asigurare a accesului la rețelele de transport și de distribuție a gazelor naturale,”;

articolul se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) În cazul în care, întreprinderile de gaze naturale, în relațiile lor cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, au nevoie de informații cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru branșarea/debranșarea acestora de la rețelele de transport și de distribuție a gazelor naturale, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem.”.

Art. XIII. – Articolul 56 alineatul (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.7–17, art.34), se completează la începutul alineatului cu următorul enunț „Pentru legile care reglementează activitatea de întreprinzător în partea ce se referă la stabilirea de obligații, cerințe sau interdicții suplimentare în desfășurarea activității economice,”.

Art. XIV. – Articolul 40 din Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.153-158, art.278), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (3) litera c) se completează cu cuvintele „sau o bursă de mărfuri”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul contractelor de achiziție de bunuri, autoritatea contractantă nu este obligată să publice în prealabil un anunț de participare dacă organizează procedurile de negociere pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri.”

Art. XV. – Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.170–176, art.317), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 11:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cererea de certificare a cheii publice se depune:

a) sub formă de document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului;

b) sub formă de document electronic, semnată cu semnătură electronică sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic;

c) sub formă de document electronic, generat și transmis în mod automatizat după trecerea procedurii de identificare de către solicitant prin intermediul unui serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare automatizate, fără operator uman;

d) sub formă de imagini video, înregistrate de către solicitant prin intermediul serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare cu operator uman.”;

alineatul (2) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal.”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal se exprimă sub una din formele prevăzute la alin. (1).”.

2. Articolul 12 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul cererilor depuse în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) literele b) și c), prestatorul de servicii de încredere este în drept să implementeze soluții de automatizare a procesului de examinare a cererii și de emitere a deciziei de certificare a cheii publice.”.

Art. XVI. – (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 2 luni de la publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 4 luni de la publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(facilitarea activității mediului de afaceri IV)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru și a PNUD.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ sunt costurile pentru agenții economici urmare, în mare parte, reglementărilor care prevăd bariere administrative, cerințe, sancțiuni nejustificate sau depășite. Prin Dispoziția Guvernului nr. 110-d din 7 noiembrie 2022 a fost instituit Grupul de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător: https://drive.google.com/drive/folders/1D563w2GelxrvrC7E_9gbmk-EQ9P_esYm. Grupul de lucru este responsabil de evaluarea cadrului de reglementare în

următoarele domenii: inițierea și închiderea întreprinderilor; cerințe obligatorii față de activitatea de întreprinzător; reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; reglementarea muncii; politica și administrarea fiscală; politica și administrarea vamală; raportarea; controlul de stat; atribuțiile organelor de urmărire penală în domeniul activității de întreprinzător; sancțiuni în raport cu agenții economici; servicii publice; alte servicii esențiale pentru activitatea de întreprinzător (notariale, bancare, utilități și telecomunicații), alte domenii relevante. De asemenea, Grupul de lucru este responsabil de elaborarea și promovarea periodică, prin intermediul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, a modificărilor normative în scopul îmbunătățirii cadrului de reglementare.

Proiectul urmărește în calitate de finalități excluderea barierelor administrative, cerințelor, sancțiunilor nejustificate sau depășite, astfel fiind diminuate costurile pentru agenții economici în activitatea de întreprinzător.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite sunt expuse mai detaliat în Analiza de Impact asupra proiectului.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are scopul de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Totodată, la elaborarea prezentului proiect de lege s-a ținut cont de bunele practici și de legislația europeană în domeniu.

4. Principalele prevederi ale proiectului de Lege și evidențierea elementelor noi:

Principalele prevederi ale proiectului:

1. În baza modificărilor la Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice:

- De a stabili că principiul că nu doar prețul este criteriul decisiv, dar este important un cumul de factori (preț-calitate-timp-cost mentenanță etc.).

- Includerea unor marje ale ofertelor de preț, raportate la prețul de piață pentru lucrări/bunuri similare (ex. să nu fie mai mici de 20% decât mediu pe piață).

2. Acordarea posibilității de efectuare a achizițiilor publice prin intermediul burselor de mărfuri în cazul achizițiilor de bunuri, doar în situațiile în care se îndeplinesc cerințele legale pentru a derula achiziții în baza negocierilor fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare. În acest sens, completarea art. 56 din Legea nr. 131/2015 și art. 40 din Legea nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.

3. Recunoașterea burselor de mărfuri autorizate în UE. Completarea Legii cu următoarele:
- se consideră burse de mărfuri și întreprinderile care întrunesc, în mod cumulativ, următoarele cerințe:

a) sunt fondate în conformitate cu Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și sunt deținute integral de burse de mărfuri care la rândul lor activează și sunt fondate în statele membre ale Uniunii Europene;

b) întreprinderile fondatoare îndeplinesc în țara de origine condițiile de înființare prevăzute de prezentul articol;

c) întreprinderile fondatoare sunt recunoscute în calitate de burse de mărfuri funcționale de autoritățile publice abilitate cu supravegherea sau reglementarea burselor de mărfuri din statul de origine sau Camera de Comerț și Industrie din statul de origine.

4. Modernizarea conceptului de „bursă de mărfuri” pentru a fi racordat la modelele de burse de mărfuri actuale, prin completarea substanțială a Legii nr. 1117/1997. Printre cele mai importante elemente ale noului concept de bursă se propun: admiterea comerțului sub forma de proceduri de achiziție pe o platformă electronică administrată de o bursa de mărfuri; bursa administrează mai multe categorii de piețe - piața la disponibil, piața licitațiilor, piața creanțelor; se operează cu o varietate mai mare de contracte de bursă - forward, spot, etc.; se acordă un rol mai mare pentru cotațiile emise de bursă; ș.a.m.d.

5. Pentru a debloca situația existentă se propune de a reveni la prevederile Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție de până la 2020, conform cărora era posibilă obținerea certificatului de urbanism și în cazul lipsei documentației de urbanism. Însă, pentru a nu admite abuzurile care s-au atestat în trecut, această excepție se propune pentru o categorie restrânsă de clădiri ca și mărime și ca și impact asupra mediului și sănătății publice. Astfel, prin modificările propuse la art. 4 din Legea nr. 163/2010 se acorda excepția ca în localitățile rurale să poată fi autorizate lucrări de construcții (să fie acordat certificat de urbanism) în lipsa planurilor de dezvoltare urbanistică pentru clădiri cu înălțime de până la 3 nivele care vor fi case individuale sau în care se va desfășura activitate de întreprinzător care nu va avea impact semnificativ.

6. Pentru a facilita executarea unor lucrări de construcție se propune modificarea alin. (1) al art. 14 din Legea nr. 163/2010 - litera j) va avea următorul cuprins:

„j) instalarea mobilierului urban (standuri stradale mici, cabinete modulare sau telefonice, elemente decorative ale grădinilor publice, rampele pentru pietoni, băncile stradale, stâlpii de

iluminat, barierele de acces, coșurile de gunoi, echipamentele sportive și ansamblurile de joacă pentru copii și alte echipamente similare ușor demontabile, amenajarea gazoanelor, plantarea arborilor și arbuștilor inclusiv sistemul de irigare și iluminare decorativă aferent)”;

- litera m), după cuvintele „pozări subterane noi” de completat cu cuvintele „în afara limitelor terenului privat”;

- alineatul se completează cu litera q) cu următorul cuprins:

”q) utilizarea tehnologică a clădirilor, inclusiv instalarea sistemelor de automatizare și semnalizare cu respectarea rigorilor sanitare fără schimbarea clasei funcționale a pericolului de incendiu a clădirii/încăperii, cu excepția cazurilor când utilajul tehnologic se încadrează în categoriile expuse la art. 4 din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase”.

7. Pentru a diminua sarcina pe solicitanții de acte permise în domeniul construcțiilor, cât și celor care solicită conectarea/reconectarea la rețelele edilitare, se propune revizuirea actelor anexate la cererile depuse în acest sens, cât și stabilirea unor prevederi în cadrul legal pentru facilitarea utilizării rețelelor de comunicații electronice, precum și a documentelor electronice în cadrul raporturilor aferente conectării/reconectării la rețelele edilitare. Astfel, sunt propuse modificări la Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

8. Se propune anularea obligației de a ține Registrul de reclamații, dat fiind că există informația de contact a Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în incinta unităților de comerț și se păstrează obligația generală pentru comerciant de a recepționa și înregistra reclamațiile parvenite de la consumatori, fiind la fel păstrată și sancțiunea contravențională pentru neînregistrarea și nesoluționarea reclamației depuse. Astfel, obligația din Legea nr. 105/2003 de a deține Registrul de reclamații se modifică în obligația de a recepționa și înregistra reclamațiile.

În raport cu problemele legate de disputele între consumatori și vânzători de produse nealimentare în ceea ce ține eliminarea neconformităților apărute, se propune:

9. În Legea nr. 105/2003 la art.18 se completează, pe lângă termenul de bază de 14 zile, cu prevederea că termenul „poate fi prelungit din inițiativa vânzătorului, cu 14 zile suplimentar, în cazul bunurilor care nu se produc în Republica Moldova și reparația sau preschimbarea cărora necesită import de piese sau produse similare”.

10. De abrogat litera e) din art. 18 alin. (14), Legea nr. 105/2003. Unde se specifică expres dreptul consumatorului „poate solicita o reducere corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii produsului prin rezoluțiunea contractului la depistarea neconformității produsului în termen de 6 luni de la livrarea produsului, dacă consumatorul a refuzat repararea sau înlocuirea produsului.”

11. De modificat la art. 18/3 alin. (2/1) Legea nr.105/2003, lista de exemple de completat și inclus termenul „etc.”. Inclusiv, se va completa legea cu criterii care definesc bunurile ce nu sunt de folosință îndelungată - nu sunt de folosință îndelungată bunurile care nu sunt constituie

dintr-un ansamblu de piese, schimbul cărora permit reparația și întreținerea, și care, fiind utilizate conform destinației chiar la începutul termenului de uzură își pot schimba structura, culoarea, forma, compoziția și restabilirea lor la starea inițială necesită un efort disproporționat.

12. Art. 18/5 din Legea nr. 105/2003 se completează cu un alineat suplimentar în care se stabilește o diversitate de entități care pot efectua expertiza tehnică. Expertiza tehnică, specificată la alin. (3), poate fi efectuată:

- a) de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitatea cu legea;
- b) de o întreprindere specializată și autorizată de producător, în deservirea tehnică și reparația produselor pentru care se solicită expertiza;
- c) cu acordul scris al consumatorului, de o întreprindere specializată în deservirea tehnică și reparația produselor sau categoriilor de produse pentru care se solicită expertiza, cu care vânzătorul nu are și nu a avut în ultimii 3 ani tranzacții comerciale.

13. Se propune la articolul 3 din Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova noțiunea „casă să aibă următorul cuprins: „casă rurală – structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei sau mai multe case și/sau construcții ce aparțin unei gospodării înregistrate la aceeași adresă, amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de locuitori, care respectă stilul arhitectural tradițional (regional, zonal sau local), precum și tradițiile populare de trai, muncă și odihnă în deservirea turiștilor. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură inclusiv cu produse din producția proprie, crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă”.

14. Se propun modificări la art. 17 din Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă care azi prevede că instruirea conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni. Astfel, se va elimina astfel de obligație de instruire odată la 3 ani SMM cu recunoașterea instruirii pe viață. Propunerea dată se bazează și pe instruirii similare cum ar fi acelea a conducătorilor mijloacelor de transport auto, cursurile cărora se efectuează o dată în viață și necitând la faptul că careva reguli din Regulamentul de circulație rutieră se schimbă, persoanele nu fac instruirea la fiecare 3 ani. Nu se face instruire periodică nici în cazul studiilor gimnaziale, universitare, studiilor de recalificare, studiilor de altă natură. De asemenea, DIRECTIVA CONSILIULUI din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (89/391/CEE) nu stipulează obligativitatea efectuării instruirii periodice a persoanelor desemnate sau a conducătorului unității. Similar este și în România unde conform Hotărârii Guvernului nr. 1425/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319 din 2006 (art. 16, art. 17) persoana trebuie să dețină document de absolvire a programului de pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă, cu o durată minima de 40 de ore, valabil pe toată viața.

15. Articolul 45 din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice se modifică și se stabilește că instruirea igienică va fi gratis și în format online.

16. La articolul 49 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014, litera i) va avea următorul cuprins:

„i) să asigure efectuarea controlului medical al conducătorilor auto nu mai rar de o dată la 12 ore de muncă, cu excepția conducătorilor auto care activează pe rutele internaționale, aceștia fiind supuși controlului medical cu cel mult 3 ore pînă la plecarea în cursă. Criteriile conform cărora conducătorii auto vor fi supuși controlului medical se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate, după consultarea Ministerului Sănătății; să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier nu mai rar de o dată la 20 de ore de lucru, cu excepția celor de pe rutele internaționale care vor fi supuse controlului tehnic înainte de plecarea în fiecare cursă. Criteriile privind controlul tehnic al vehiculelor rutiere se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate.”

17. Se propune de a include regula generală în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative ca legile care reglementează activitatea de întreprinzător în partea ce se referă la stabilirea de obligații, cerințe sau interdicții suplimentare în desfășurarea activității economice să intre în vigoare nu mai devreme de 6 luni de la data publicării, așa cum în prezent este prevăzut și pentru legile din domeniul fiscal și vamal.

18. Se propune modificarea Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere după cum urmează:

1. Articolul 11:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cererea de certificare a cheii publice se depune:

- a) sub formă de document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului;
- b) sub formă de document electronic, semnată cu semnătură electronică sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic;
- c) sub formă de document electronic, generat și transmis în mod automatizat după trecerea procedurii de identificare de către solicitant prin intermediul unui serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare automatizate, fără operator uman;
- d) sub formă de imagini video, înregistrate de către solicitant prin intermediul serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare cu operator uman.”;

alineatul (2) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal.”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal se exprimă sub una din formele prevăzute la alin. (1).”.

2. Articolul 12 se completează cu alineatul (2/1) cu următorul cuprins:

„(2/1) În cazul cererilor depuse în conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. b) și c), prestatorul de servicii de încredere este în drept să implementeze soluții de automatizare a procesului de examinare a cererii și de emitere a deciziei de certificare a cheii publice.”.

5. Fundamentarea economico-financiară

Adoptarea prezentului proiect de lege nu va avea ca efect majorarea cheltuielilor bugetare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Implementarea prevederilor proiectului de lege va necesita ulterior operarea modificărilor/completărilor într-o serie de acte normative subordonate legii. Nu va fi necesar elaborarea unor acte normative noi.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul identificării barierelor în activitatea întreprinderilor în iulie 2022 Ministerul Economiei a anunțat inițierea colectării de propuneri pentru simplificarea interacțiunii organelor de stat cu mediul antreprenorial.¹ Acțiunea a avut și are drept scop simplificarea și raționalizarea procedurilor pentru desfășurarea afacerii, în vederea asigurării implementării celor mai bune practici. Antreprenorii au fost invitați să se expună vizavi de aspecte ale legislației care trebuie simplificate pentru a reduce costurile de timp și bani. În procesul consultativ au participat Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Asociația Investitorilor Străini, Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova), Asociația Businessului European (EBA), Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), Asociația Patronală Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova, Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct”, Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”, Asociația Producătorilor de conserve din Moldova „Speranța-Con”, Asociația Producătorilor și Exportatorilor Strugurilor din Moldova, Asociația Patronală a Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Asociația Investitorilor din România în Republica Moldova, Clubul Republican al Oamenilor de Afaceri „Timpul”, Centrul de Antreprenariat și Politici Economice, Institutul Național de Cercetări Economice, Asociația Patronală ”Asociația Națională a Restaurantelor și a Localurilor de Agreement ”MĂR”, Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova, Asociația Patronală a Subiecților Comerțului Interior ”Pro Biz”, Grupul Contabil Newsm Proiectul „Rural SME Policy Support Window – Republic of Moldova Europe, Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova, compania Moldcell. Urmare exercițiului de consultare antreprenorii și asociațiile de business au adresat demersuri în scris, fiind invocate un șir de probleme și propuse modificări în carul normativ. În procesul de consultare au fost organizate și un șir de ședințe: EASY BUSINESS Vama: Simplificarea și optimizarea procedurilor vamale (19 septembrie 2022); EASY BUSINESS

¹ https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-initierea-colectarii-de-propuneri-pentru-simplificarea-interactiunii-organelor-de-stat-cu-mediul-antreprenorial/9415?fbclid=IwAR0e--9RipJdBcQrYgqYiBmvJfMnlq7PKv4j1wwRkA3bWV_Tp90yCD7KpBo

FISC: revizuirea sistemului sancționator, optimizare procedurilor de raportare etc. în domeniul fiscal (26 septembrie 2022). În cadrul acestor ședințe, de asemenea, au parvenit propuneri de modificare a cadrului normativ în scopul eliminării unor costuri și bariere administrative nejustificate.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege, precum și proiectul de lege propriu-zis au fost plasate în consultări publice, publicate pe portalul particip.gov.md - <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-act-normativ-privind-pachetul-de-dereglementare-nr4/10980>.

Proiectul a fost prezentat și discutat în ședința din 17 august 2023 organizată pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, în cadrul Grupului de lucru nr. 3 „Stimularea și menținerea investițiilor private”.

Proiectul va fi remis spre avizare oficială următoarelor autorități publice: Ministerului Finanțelor; Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerului Energiei; Ministerului Culturii; Ministerului Mediului; Ministerului Sănătății, Agenției de Guvernare Electronică; Serviciului de Servicii și Securitate; Agenției Naționale de Reglementare în Energetică, precum și pentru expertizare Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege va fi supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege va fi supus expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

În scopul implementării principiilor transparenței procesului decizional și respectării intereselor societății și drepturilor întreprinzătorilor, în conformitate cu Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător, Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr.23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, analiza impactului de reglementare asupra proiectului a fost examinată și susținută în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 22 august 2023.

Secretar de Stat

Veronica ARPINTIN

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(facilitarea activității mediului de afaceri IV)

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV)
Data:	16.08.2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Subdiviziunea:	Direcția reglementarea și dezvoltarea mediului de afaceri
Persoana responsabilă și datele de contact:	Chiper Valentina, Șef al Secției politice de reglementare a mediului de afaceri, tel.022-250-616, e-mail: valentina.chiper@mded.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Costuri pentru agenții economici urmare, în mare parte, reglementărilor care prevăd bariere administrative, cerințe, sancțiuni nejustificate sau depășite.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Conform datelor prezentate de Biroul de Statistică în Moldova, în 2021 se atestau circa 60,3 mii de întreprinderi active, dintre care peste 98,4% se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Toate întreprinderile au raportat în anul 2021 o cifra din vânzări de circa 488 mlrd. lei. Activitatea acestora reprezintă fundamentul existenței economice a statului, a stabilității și dezvoltării sociale. Unul dintre scopurile primordiale a administrației publice centrale, pentru a asigura dezvoltarea economică durabilă, este de a spori cifra de vânzări a întreprinderilor, fără a prejudicia interesul consumatorului. Acest obiectiv poate fi realizat prin explorarea și analiza factorilor care duc la eșecul pieței și mărirea costurilor tranzacționale pentru mediul de afaceri. Prin eliminarea acestora pot fi scăzute cheltuielile nejustificate ale mediului de afaceri, fiind astfel mărite cifra de venituri, ceea ce presupune inclusiv mărirea competitivității produselor și colectarea resurselor suplimentare la bugetul de stat.

O privire per ansamblu asupra indicatorilor principali cu privire la demografia întreprinderilor, în perioada pre-pandemică, ne permite să identificăm cât de complexă și împovărătoarea este inițierea și dezvoltarea unei afaceri în circumstanțele actuale ale Moldovei, comparativ cu alte state. Cel mai relevant indicator ar fi anume rata de supraviețuire a întreprinderii în primul an, care în Moldova este indicată la circa 46% în anul 2019 (în 2018 a fost 44%)^[1], adică în mediu peste 65% din afacerile începute nu supraviețuiesc mai mult de 1 an. Pentru comparație, în Uniunea Europeană rata de supraviețuire medie pe UE este de aprox. 80% (în anul 2018)^[2] de întreprinderi care trec de primul an de activitate, care variază între 71% (Portugalia) și 96% (Grecia, Suedia), chiar și în Macedonia în 2018 se atestă rata de sub 90%, ca și în Marea Britanie ce raportează o rată de circa 89% de întreprinderi (în anii 2018, 2019). Evident că asupra supraviețuirii afacerii influențează mai mulți factori de natură diversă, care includ și pregătirea corespunzătoare a administratorilor, accesul la finanțe, schimbările pe piață ș.a. Însă totuși, din percepția antreprenorilor expusă în sondajele elaborate în ultimii ani, factorii determinați țin de existența regulilor clare, echitabile și previzibile în cadrul normativ, expectativa unei interacțiuni constructive cu organele de stat, care nu duce la prejucii și cheltuieli nejustificate și posibilitatea în timp real, în mod efectiv de a soluționa dispute și revendica drepturile.

În acest sens, principalii factori în prezent care duc la cheltuieli nejustificate și povară suplimentară pentru mediul de afaceri din partea autorităților publice, țin de: (i) calitatea reglementării activității de întreprinzător; (ii) sistemul de control de stat a activității de întreprinzător, abuzurile potențiale care apar în cadrul acestuia și modul de soluționare a disputelor; (iii) calitatea sistemului judecătoresc și eficacitatea funcționării acestuia.

În UE ca și în Republica Moldova IMM joacă un rol esențial în modelarea economiei reprezentând 99 % din numărul total de întreprinderi. Întreprinderile mici și mijlocii asigură peste două treimi din locurile de muncă din sectorul privat și au un rol-cheie în creșterea economică. De asemenea, au o importanță crucială pentru economia europeană ca angajatori și surse de inovare. Comisia Europeană sprijină dezvoltarea acestor întreprinderi, în special, prin „Small Business Act” și principiul său „a gândi mai întâi la scară mică” și prin facilitarea, printre altele, a accesului la fondurile UE. Agenda pentru o reglementare inteligentă a Comisiei vizează de asemenea, acordarea de ajutor întreprinderilor mici prin reducerea la minimum a sarcinii impuse acestora de legislația considerată necesară la nivelul UE.

Parlamentul European în Rezoluția sa din 16 decembrie 2020 referitoare la o nouă strategie pentru IMM-urile recunoaște că excesul de sarcini administrative și reglementări afectează capacitatea IMM-urilor de a prospera, deoarece acestea nu dispun de resursele necesare pentru a face față cerințelor birocratice complexe și menționează că este necesar să se îmbunătățească și să se simplifice reglementările și să adopte o foaie de parcurs cu obiective și indicatori concreți și obligatorii, ca o condiție prealabilă importantă pentru capacitatea economiei de a se redresa și a inova și pentru a proteja competitivitatea întreprinderilor din UE; constată că mai multe state membre au stabilit obiective cantitative de reducere a sarcinii administrative de până la 30 % și invită Comisia să stabilească obiective cantitative și calitative ambițioase și obligatorii la nivelul UE pentru reducerea sarcinilor administrative, cât mai curând posibil după efectuarea unei evaluări a impactului și, în orice caz, nu mai târziu de iunie 2021 și înainte de comunicarea

Comisiei. La fel, constată că această foaie de parcurs ar trebui să identifice domeniile în care sarcinile administrative și reglementările pentru IMM-uri ar trebui reduse substanțial pentru a diminua costurile de asigurare a conformității, inclusiv birocrăția, și să sprijine statele membre pentru a-și reduce rapid numărul de norme, garantând totodată drepturile lucrătorilor, standardele sociale și de sănătate și protecția mediului; subliniază că, pentru a monitoriza eficiența reducerii birocrăției, este important ca aceste măsuri să fie evaluate și ex post, luând în considerare perspectiva IMM-urilor și fără a aduce atingere drepturilor lucrătorilor.

Astfel, având la bază și experiența UE pentru a facilita dezvoltarea sectorului IMM, se impune reducerea sarcinilor administrative, percepute de mediul de afaceri drept birocrăție excesivă. După cum a fost menționat supra, peste 98,4% din întreprinderile din Republica Moldova se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Dimensiunea mică a acestor companii le face foarte sensibile și afectate de lipsa de personal calificat în domeniile juridic, resurse umane și alte care desfășoară preponderent activități de natură administrativă. De asemenea, resurse limitate nu permit acestora să beneficieze de suportul companiilor private de consultanță în afaceri. Angajatorii de multe ori se simt sufocați de numărul de hârtii pe care trebuie să le completeze pentru angajații sau de rapoarte ce trebuie prezentate instituțiilor de stat.

Principalele constrângeri și propuneri de îmbunătățire a reglementărilor ce va reduce povară administrativă asupra întreprinderilor sunt următoarele: impunerea unor sarcini administrative nejustificate, respectiv, îmbunătățirea accesului la informație, susținerea digitalizării serviciilor precum și eliminarea constrângerilor și îmbunătățirea legislației pe domeniile fiscal, vamal ș.a.

Unul dintre principalii factori în prezent care duce la cheltuieli nejustificate și povară suplimentară pentru mediul de afaceri din partea autorităților publice, țin de **calitatea reglementării activității de întreprinzător**. Expertiza calității reglementărilor care afectează mediul de afaceri este efectuată potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative de către Grupul de Lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător cu suportul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare (SEIR). Analiza Impactului de Reglementare și Proiectele de acte normative cu impact asupra mediului de afaceri se analizează prin prisma corespunderii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător stabilite prin Legea nr.235/2006. Iar o problema care afectează calitatea reglementărilor ține de faptul că nu toate proiectele de acte normative cu impact asupra mediului de afaceri sunt expertizate cu AIR de către Grupul de Lucru. Astfel, una dintre problemele în procesul de reglementare constă în faptul că autoritățile publice centrale (în special, cu funcții de control), contrar atribuțiilor stabilite de lege, continuă să aprobe acte normative și să le impună, fie să aprobe acte normative în temeiul legii, dar care substanțial depășesc limitele stabilite de legiuitor.

---

[1] <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6540>

[2] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Business_demography_statistics#Enterprise_survival_rate

DESCRIEREA PROBLEMELOR SPECIFICE/SECTORIALE:

DOMENIUL ACHIZIȚII PUBLICE

1. Din cauza că în achiziții publice criteriul de bază este prețul cel mai mic, se creează foarte des problema când unii agenți economici propun prețuri nereal de mici doar pentru a ieși câștigători, ca mai apoi, prin diverse metode, prețul final să se dovedească departe

de cel propus inițial, fie calitatea lucrării este una precară. Astfel, se favorizează nu doar corupția, dar și practici de concurență neloială, în baza unor reguli imperfecte în domeniul achizițiilor publice, care este unul foarte important pentru mulți agenți economici.

2. Datorită piețelor limitate în Moldova, dar și a situațiilor de criză economică, de multe ori în practică se atestă situațiile în care în licitațiile inițiale organizate de autoritățile contractante nu sunt înaintate oferte adecvate sau nicio ofertă nu este sau achizițiile necesită să fie efectuate în situații de maximă urgență ca urmare a unor evenimente excepționale. În prezent, legea stabilește într-un mod eronat și incert că, în aceste situații, astfel de achiziții în baza negocierilor fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare pot fi efectuate prin „bursă de materii prime”, care nu există în Moldova, ori această sintagmă nu corespunde cu cadrul normativ național și nici cu cel european.

DOMENIUL BURSE DE MĂRFURI

3. Activitatea burselor de mărfuri într-un stat este foarte importantă pentru dezvoltarea economiei reale. Cu toate că Legea nr. 1117/1997 în acest sens este publicată încă din 1998, se constată lipsa oricărei burse de mărfuri active în Moldova. Acest fapt îngreunează substanțial comerțul cu ridicata între profesioniști, creează costuri tranzacționale enorme și duce la stagnarea unor piețe importante pentru dezvoltarea economică a statului (cum ar fi piața energetică, piața cerealelor ș.a.).

Evenimentele actuale regionale și crizele naționale, motivează tot mai mult necesitatea unei piețe bursiere care se auto-reglementează în baza unor regulamente interne care satisfac cerințele tendințelor europene și a statutului care reflectă sistemic modalitatea de operaționalizare a unei piețe bursiere. Criza cerealelor generată de atacurile continue asupra infrastructurii Ucrainei, generează preocupări pentru sectorul agro-industrial al Republicii Moldova, care este unul de importanță vitală atât pentru economie, cât și pentru populația țării. Deopotrivă, eforturile spre independența energetică a Republicii Moldova, condiționează într-o măsură la fel de importantă, desemnarea unui operator bursier și extinderea ringurilor de tranzacționare cu cel al gazelor naturale, energie electrică, produse petroliere, materialelor de construcții, produse agricole ș.a.

Bursa mărfuri - prin eficacitatea regulilor de desfășurare a licitațiilor și finalizarea operativă a tranzacțiilor - este chemată să asigure un principiu ordonator în mecanismul spontan al cererilor și al ofertelor și un cadru organizatoric adecvat, contribuind astfel la civilizarea raporturilor vânzător-cumpărător și la operativitatea (rapiditatea) mijloacelor de autoreglare impuse de prețuri, la însănătoșirea și consolidarea economiei. Acționând într-o economie aflată în continuă dezvoltare, bursa de mărfuri poate contribui decisiv la creșterea și dezvoltarea activităților economice, prin funcția sa majoră de formare a prețurilor corecte; deblocarea financiară; lichidarea stocurilor; identificarea și punerea în contact a partenerilor comerciali; creșterea activităților de export, participând astfel la integrarea Republicii Moldova în economia europeană și mondială, fiind un factor extrem de important în parcursul european al țării noastre.

Bursele de mărfuri au un rol determinant în buna funcționare a unei economii dezvoltate, experiența celorlalte țări Europene, demonstrând că există o relație direct proporțională între nivelul PIB și cel a numărului de burse în acea țară. Astfel, Franța are un număr de 7 Operatori, Germania are 7 Operatori, Anglia are 7 Operatori, Spania are 5 Operatori,

Olanda are 5 Operatori, etc. Ca un exemplu apropiat Republicii Moldova, în România există doi operatori de piață care tranzacționează mărfuri generale, cel mai mare fiind Bursa Română de Mărfuri/BRM, iar OPCOM tranzacționând doar energie electrică și gaze naturale. Bursa Română de Mărfuri - BRM, cea mai veche bursă contemporană românească, cu o durată de funcționare continuă de 31 de ani, fiind o companie de interes public cu un capital social de 8 milioane de lei și 98 de acționari, atât instituții publice, cât și private.

4. Legea actuală operează cu modelul de bursă din secolul trecut, care-și petrece activitatea într-un loc fizic (sala bursei), exclusiv în baza licitațiilor cu strigare cu un set de operațiuni și funcții restrânse. Cel puțin lipsa posibilităților de organizare a operațiunilor pe platforme electronice, lipsa drepturilor pentru bursă de a organiza piețe la disponibil, piețe a creanțelor, a licitațiilor și a opera cu o varietate mai mare de contracte de bursă sunt printre cauzele ce au dus la lipsa unei burse de mărfuri viabile în Moldova.

DOMENIUL CONSTRUCȚII ȘI URBANISM

5. Conform prevederilor Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (după modificările din anul 2020) pot fi autorizate și executate lucrări de construcții doar în localitățile care dețin cel puțin Planuri urbanistice generale (PUG). Însă marea majoritatea localităților rurale în prezent nu dispun de PUG-uri și nici nu au resursele necesare pentru elaborarea acestora, fiind foarte costisitoare. Arhitecții și primarii din aceste localități sunt puși în situația fie să refuze autorizarea posibililor lucrări sau să emită totuși certificate de urbanism și autorizații cu încălcarea Legii nr. 163/2010. Aceste aspecte sunt bariere nu doar pentru dezvoltarea localităților, dar în special pentru antreprenori, inclusiv și cei din segmentul turismului rural, care intenționează să investească și să deschidă afaceri mici la sat. Inclusiv din perspectiva drepturilor APL și a principiilor autonomiei locale, situația creată în prezent este foarte discutabilă. Limitarea APL doar la o singură modalitate tehnică de a decide asupra modului de dezvoltare a localității, este pe de o parte o ingerință în acest drept (prin lipsa de orice flexibilitate în instrumente și proceduri accesibile). Pe de altă parte, legiuitorul și autoritatea publică centrală vine efectiv să impună obligația de a elabora și deține la zi PUG-uri, fără a veni cu oarecare susținere financiară în acest sens, ceea ce este în discordanță cu art. 9 (2) din Carta europeană a autonomiei locale care impune ca competențele/obligațiile acordate APL să fie proporționale cu resursele financiare disponibile. Ori în aceste circumstanțe sunt create bariere nu doar pentru dezvoltarea de principiu a localităților rurale, dar în special pentru antreprenori, inclusiv și cei din segmentul turismului rural, care intenționează să investească și să deschidă afaceri mici la sat, fiind favorizate în dezvoltare doar localitățile urbane. Nu în ultimul rând, situația creată în prezent prin redacția actuală a Legii nr. 163/2010, stagnează considerabil dezvoltarea rurală și face imposibile în mare parte realizarea acțiunilor indicate în Planul de Acțiuni a Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” (cap. V) care se referă la „dezvoltarea infrastructurii economice rurale” și a „turismului rural”. Ori soluția propusă în proiectul de lege, vine să deblocheze situația existentă, acordând un mecanism temporar cu riscuri minimale, până la data când localitatea totuși va aproba Planul urbanistic general necesar.

6. Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție prevede lucrările de construcție care se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire (art. 14). În afară de lucrările prevăzute la art. 14, există și alte lucrări neînsemnate executarea cărora poate fi exceptată de la obținerea certificatului de urbanism și autorizației de construire. Spre exemplu, utilizarea tehnologică a clădirilor, inclusiv instalarea sistemelor de automatizare și semnalizare. Totodată unele lucrări prevăzute la art. 14 necesită a fi concretizate pentru a nu admite interpretări discreționare, spre exemplu instalarea mobilierului urban.

7. Una dintre probleme este menținerea comunicării pe hârtie cu operatorii rețelelor edilitare, cât și cu autoritățile publice locale emitente de acte permissive în domeniul construcției, în pofida existenței legislației privind comunicarea electronică și statutul documentului electronic.

O altă problemă conturată este menținerea caracterului birocratic al procedurilor de obținere a actelor permissive, cât și a celor de conectare/reconectare la rețelele edilitare, manifestat prin impunerea solicitanților/beneficiarilor/consumatorilor de servicii edilitare la prezentarea unor acte care conțin informații înregistrate în registre publice de evidență sau în sisteme informaționale guvernamentale.

DOMENIUL PROTECȚIA CONSUMATORILOR

8. Se atestă costuri nejustificate pentru mediul de afaceri prin obligativitatea ținării Registrului de reclamații. Odată ce Registrul în cauză este obligatoriu pentru toate unitățile de comerț și alimentație, însă gradul de utilizare a Registrelor în cauză este unul minimal. O astfel de practică de mai mulți ani a fost exclusă și în statele europene, fiind constatat anacronismul acesteia și faptul că alte mecanisme (linia fierbinte, punct unic de petiționare la autoritatea publică, comunicarea scrisă în formă liberă la direct cu comerciantul etc.) se constată mai eficiente decât registrele pe purtător de hârtie care nu sunt supravegheate și nu au un beneficiu palpabil.

În România, încă în anul 2014 a fost exclusă obligativitatea deținerii Registrului de sesizări și reclamații, fiind înlocuit doar cu obligația de a afișa informații despre „telefonul consumatorului” și adresa autorității pentru protecția consumatorului. Aceste modificări au survenit în baza Ordinului[1] Autorității naționale pentru protecția consumatorilor nr. 594 din 15 decembrie 2014 pentru modificarea Ordinului nr. 72 din 11 martie 2010 privind unele măsuri de informare a consumatorilor.

În Ucraina, obligația de a deține un astfel de registru similar, a fost abrogată din anul 2020[2]. Ministerul Economiei din Ucraina a stabilit că excluderea acestei obligații va aduce economii de peste 126 milioane de hryvne în fiecare an. Totodată, un argument important pentru necesitatea abrogării registrului în cauză a ținut de protecția datelor cu caracter personal, odată ce cadrul normativ impunea ca consumatorul odată cu înregistrarea reclamației să indice datele sale personale (inclusiv informația de contact, adresa etc.), însă Registrul era obligatoriu să fie ținut la vedere, la care să aibă acces ușor oricare consumator, ceea ce excludea posibilitatea protejării datelor cu caracter personal a consumatorilor care deja au lăsat reclamații în acel Registru.

În Moldova Registrul de reclamații este eliberat contra plată de către Întreprinderea de Stat Editura de Imprimare „Statistica” și de către reprezentanții acesteia, de pe lângă

direcțiile și secțiile teritoriale de statistică (<http://www.editurastatistica.md/>). Totodată, Registrul necesită a fi înregistrat la autoritatea publică locală (primăria localității în care s-a notificat unitatea de comerț). Registrul se prezintă la primărie, însă preliminar înregistrării, ca protecție contra falsificării Registrului de reclamații, paginile se coasă de cotorul Registrului, pe ultima copertă acestuia, fiind aplicat sigiliu de protecție sub formă de o filă cu elemente de identificare (ștampila întreprinderii pentru persoanele juridice sau codul personal pentru persoanele fizice). Registrele de reclamații se înregistrează gratis, însă procesul poate dura până la 3 zile. În același timp și APL este obligată să țină un Registrul al registrelor de reclamații ale unităților de comerț din localitate.

În paralel se atestă mai multe probleme legate de disputele între consumatori și vânzători de produse nealimentare în ceea ce ține de eliminarea neconformităților apărute, și anume:

9. Perioada de timp pentru repararea sau preschimbarea produsului trebuie să fie adecvată, reală și suficientă. Deseori vânzătorul recunoscând viciul produsului și fiind de acord să efectueze reparația acestuia, se ciocnește cu problema respectării acestui termen (de 14 zile). Vânzătorul, sau eventual centrul de deservire, nu are posibilitate de a asigura stocuri cu absolut toate piesele pentru orice produs și, în acest caz, piesele se comandă și se aduc de la producător, de peste hotare. Logistica transporturilor, în special în contextul acțiunilor militare din Ucraina, a extins toți termenii de câteva ori. Consumatorul are libertatea în foarte multe cazuri să solicite rezoluțiunea contractului (banii înapoi) dacă apar mai de mai multe ori defecte la același bun. În cazul bunurilor complexe pot apărea defecte minore de diferită natură, toate ar putea fi eliminate prin reparații mici (ex. la un calculator se pot defecta diferite elemente).

10. Norma conform căreia consumatorul la orice defect apărut în primele 6 luni de utilizare a bunului, poate opta pentru returnare (cu restituirea banilor) este inechitabilă pentru vânzător, fiind o sursă de abuz din partea consumatorilor. O astfel de normă nu este în cadrul UE și garanțiile existente sunt suficiente. Termenul de 6 luni era prevăzut în Directiva 1999/44/CE care este abrogată.

11. Nu este justificată o listă exhaustivă a bunurilor care nu sunt de folosință îndelungată, pentru care se acordă garanție legală restrânsă, de 30 zile. Mai multe produse, care nu sunt de folosință îndelungată, ar intra în această categorie (cablurile, becurile, bateriile, etc.).

12. Legea impune ca deficiențele apărute (și vina consumatorului la acestea) să fie dovedite prin expertiză tehnică efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legea. La moment, doar experții Camerei de Comerț și Industrie efectuează aceste expertize, aceștia neavând nici utiliaj și nici specialiști suficient instruiți. Centrele de deservire, autorizate de producător sunt mai competente și mai dotate în soluționarea acestor întrebări. Cu atât mai mult că agenții economici care importă și/sau comercializează produse de folosință îndelungată și piese de schimb aferente sunt obligați să încheie cu întreprinderile specializate în deservirea tehnică și reparația produselor respective contracte pentru deservirea tehnică a produselor comercializate pe teritoriul țării în perioada de garanție și postgaranție.

DOMENIUL LEGIFERAREA GENERALĂ ÎN RAPORT CU MEDIUL DE AFACERI

13. Reglementările frecvente, în special în contextul procesului de armonizare, modifică foarte des regulile și cerințele pentru agenții economici, fără să fie acordată o perioadă rațională pentru conformare și ajustarea proceselor interne în întreprindere. De multe ori autoritățile la elaborarea modificărilor legislative nu parcurg calitativ analiza de impact și procesul de consultări, corespunzător, nu identifică perioada real necesară pentru conformare.

[1] <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/164088>

[2] https://jurliga.ligazakon.net/ru/news/199434_kniga-zhalob-otmenena-kuda-teper-mozhno-zhalovatsya

DOMENIUL TURISMULUI (rural)

14. O problemă ține de imposibilitatea preparării unor bucate care nu au proveniență din propria gospodărie. **Problema derivă din definiția expusă în Legea nr.352/2006 care prevede că casă rurală este o structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei case (gospodării) proprietate privată amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de locuitori, care respectă stilul arhitectural tradițional (regional, zonal sau local), cu o capacitate de până la 3 camere pentru cazarea a maximum 10 persoane, respectând în deservirea turiștilor tradițiile populare de trai, muncă și odihnă. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură cu *produse din producția proprie sau cu produse crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă*. Prin urmare, nu este justificată o astfel de limitare în asortimentul produselor care este utilizat în alimentarea turiștilor.**

INSTRUIRE IGIENICĂ ȘI ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII ȘI SECURITĂȚII ÎN MUNCĂ

15. Instruirea igienică la Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu este posibilă în format online. În temeiul Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, persoanele care urmează a fi angajate în funcții care implică activitatea cu produse alimentare sunt obligate să fie instruite la Agenția Națională pentru Sănătate Publică la Cursul privind Instruirea Igienică. Organizarea acestor cursuri se efectuează în temeiul prevederilor Hotărârii Agenției nr. 2/2014 cu privire la instruirea igienică a angajaților și depinde de agenda și planul anual al instituției, ceea ce necesită timp suplimentar pentru angajator. În atare condiții, dar și în contextul pandemiei COVID-19, pentru eficientizarea procesului, propunem efectuarea acestor instruirii în format online și gratuit.

16. Problema obligativității instruirii periodice a conducătorilor unității la instruirea SSM odată la 3 ani.

În conformitate cu art. 17 din Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă instruirea conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni. Costul mediu pentru cursul de nivelul

2 (pentru specialiștii pe protecția muncii și persoanele desemnate) constituie 1100 MDL (<https://www.cidrm.md/p/despre-cidrm.html>).

Prin urmare, fiecare entitate din Republica Moldova urmează să achite o dată la 3 ani costul cursului pentru instruirea conducătorilor unității sau conducătorilor locurilor de muncă, sau lucrătorilor desemnați. Instruirea se efectuează folosindu-se de același program de instruire și utilizând același material cu excepția cazurilor dacă au avut careva modificări în legislația SSM. Astfel, norma respectivă creează următoarele impedimente: *Cheltuieli suplimentare ale entităților. Lipsa persoanei (conducătorul sau persoana desemnată) de la serviciu cel puțin o săptămână, deoarece se dedică 40 ore pentru instruire.*

TRANSPORT RUTIER

17. Prevederile lit. i) a art. 49 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 impune obligativitatea de a elibera foaie de parcurs valabilă pentru un termen limitat. Astfel, sunt prevăzute următoarele limite de timp:

- Pentru transporturile rutiere de mărfuri în trafic național, foaia de parcurs este valabilă pentru o perioadă de 48 de ore din momentul eliberării;
- Pentru transporturile rutiere de persoane în trafic național, foaia de parcurs este valabilă pentru 36 de ore (cu excepția transporturilor în regim de taxi, la care valabilitatea foii de parcurs nu poate depăși 24 de ore);
- Pentru transporturile rutiere de mărfuri și persoane în trafic internațional, foaia de parcurs este valabilă până la efectuarea cursei tur-retur.

Prevederile respective complică activitatea contribuabililor, fără a aduce plus valoare procesului de business sau de evidență și raportare.

Totodată, impunerea necesității tipăririi frecvente a foii de parcurs, în situația în care aceasta poate fi utilizată până la completarea definitivă creează costuri suplimentare nejustificate mediului de afaceri, iar procedurile birocratice excesive reprezintă și un risc sporit de corupție, simplificarea acestora eliminând gradual și corupția în cadrul inspecțiilor de stat.

CERTIFICAREA CHEII PUBLICE

18. Articolul 11 alineatul (1) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere stabilește că cererea de certificare a cheii publice poate fi depusă doar în formă electronică, semnată cu semnătură electronică sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic, și/sau în formă de document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului.

Reieșind din prevederile existente și ținând cont de faptul că solicitanții de certificare a cheii publice nu dispun de instrumente de a semna electronic, este imposibilă utilizarea de către prestatorii de servicii de încredere a altor metode de identificare recunoscute la nivel național (eKYC), care să ofere un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică (ex. soluții de identificare și recunoaștere facială etc.).

În aceste condiții, se consideră oportună reglementarea posibilității de a depune cererea de certificare a cheii publice sub formă de imagini video, înregistrate de către solicitant prin intermediul unei soluții de identificare și verificare a identității la distanță, puse la dispoziție de un prestator de servicii de încredere calificat. Imaginile respective urmează

a fi preluate și păstrate în conformitate cu prevederile legii și prezentate la necesitate în calitate de probe în procese judiciare.

De asemenea, în condițiile utilizării de către prestatorii de servicii de încredere a unor servicii de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare automatizate, fără operator uman pentru a identifica la distanță persoanele ce solicită furnizarea serviciilor de încredere, se propune reglementarea opțiunii de a genera și transmite în mod automatizat, sub formă de document electronic cererea de certificare a cheii publice.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt:

1. Bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate stabilite în actele normative menționate supra.
2. Cerințe depășite prevăzute în unele actele normative menționate supra.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Problemele invocate au evoluat treptat, fiind dezvoltate și cristalizate concomitent cu dezvoltarea diferitor metode de activități de întreprinzător și apariția noilor tehnologii. Totodată, unele cauze ale problemelor au apărut din momentul adoptării reglementărilor, acestea nefiind justificate sau fără a fi efectuată o analiză mai detaliată asupra întregului domeniu de reglementare. Fără o intervenție în cadrul normativ din partea statului, problemele definite și descrise doar se vor amplifica, fiind create costuri mult mai mari reieșind din factorul inflației din ultima perioadă.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate este reflectat prin următoarele acte normative:

1. Legea nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri;
2. Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor;
3. Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova;
4. Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă;
5. Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008
6. Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice;
7. Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție;
8. Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;
9. Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014;

10. Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice;
11. Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;
12. Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;
13. Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;
14. Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale;
15. Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Descrierea cadrului juridic listat supra, cât și identificarea curenților prevederilor normative sunt expuse la sub compartimentul b) al compartimentului.

Menționăm că, prin Dispoziția Guvernului nr. 110-d din 7 noiembrie 2022 a fost instituit Grupul de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător: https://drive.google.com/drive/folders/1D563w2GelxrvrC7E_9gbmk-EQ9P_esYm.

Grupul de lucru este responsabil de evaluare a cadrului de reglementare în următoarele domenii: inițierea și închiderea întreprinderilor; cerințe obligatorii față de activitatea de întreprinzător; reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; reglementarea muncii; politica și administrarea fiscală; politica și administrarea vamală; raportarea; controlul de stat; atribuțiile organelor de urmărire penală în domeniul activității de întreprinzător; sancțiuni în raport cu agenții economici; servicii publice; alte servicii esențiale pentru activitatea de întreprinzător (notariale, bancare, utilități și telecomunicații), alte domenii relevante. De asemenea, Grupul de lucru este responsabil de elaborarea și promovarea periodică, prin intermediul Ministerului Economiei, a modificărilor normative în scopul îmbunătățirii cadrului de reglementare.

2. Stabilirea obiectivelor

a) *Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)*

1. Bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate nu vor fi aplicate.
2. Cerințe depășite nu vor fi aplicate.

3. Identificarea opțiunilor

a) *Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție*

Opțiunea ”a nu face nimic” este descrisă la compartimentul ”Definirea problemei”.

b) *Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țințesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate*

DOMENIUL ACHIZIȚII PUBLICE

1. În baza modificărilor la Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015:

- De a stabili că principiul că nu doar prețul este criteriul decisiv, dar este important un cumul de factori (preț-calitate-timp-cost mentenanță etc.).
- Includerea unor marje ale ofertelor de preț, raportate la prețul de piață pentru lucrări/bunuri similare (ex. să nu fie mai mici de 20% decât mediu pe piață);
- Limitarea diferenței de valoare în privința lucrărilor din ofertă, celor estimate în contract și celor executate în final, pentru a evita situațiile când la început ofertantul promite cel mai mic preț însă în final lucrarea se dovedește mult mai scumpă decât la alți contracandidați.

2. Acordarea posibilității de efectuare a achizițiilor publice prin intermediul burselor de mărfuri în cazul achizițiilor de bunuri, doar în situațiile în care se îndeplinesc cerințele legale pentru a derula achiziții în baza negocierilor fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare. În acest sens, se propune completarea art. 56 din Legea nr. 131/2015 și art.40 din Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.

DOMENIUL BURSE DE MĂRFURI

3. Recunoașterea burselor de mărfuri autorizate în UE. Completarea Legii nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri cu următoarele - Se consideră burse de mărfuri și întreprinderile care întrunesc, în mod cumulativ, următoarele cerințe:

a) sunt fondate în conformitate cu Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și sunt deținute integral de burse de mărfuri care la rândul lor activează și sunt fondate în statele membre ale Uniunii Europene;

b) întreprinderile fondatoare îndeplinesc în țara de origine condițiile de înființare prevăzute de prezentul articol;

c) întreprinderile fondatoare sunt recunoscute în calitate de burse de mărfuri funcționale de autoritățile publice abilitate cu supravegherea sau reglementarea burselor de mărfuri din statul de origine sau Camera de Comerț și Industrie din statul de origine.

4. Modernizarea conceptului de „bursă de mărfuri” pentru a fi racordat la modelele de burse de mărfuri actuale, prin completarea substanțială a Legii nr. 1117/1997. Printre cele mai importante elemente ale noului concept de bursă se propun: (i) admiterea comerțului sub forma de proceduri de achiziție pe o platforma electronica administrata de o bursa de mărfuri; (ii) bursa administrează mai multe categorii de piețe - piața la disponibil, piața licitațiilor, piața creanțelor; (iii) se operează cu o varietate mai mare de contracte de bursă - forward, spot, etc.; (iv) se acordă un rol mai mare pentru cotațiile emise de bursă; ș.a.m.d.

DOMENIUL CONSTRUCȚII ȘI URBANISM

5. Pentru a debloca situația existentă se propune de a reveni la prevederile legii de până la 2020, conform cărora era posibilă obținerea certificatului de urbanism și în cazul lipsei documentației de urbanism. Însă pentru a nu admite abuzurile care s-au atestat în trecut, această excepție se propune pentru o categorie restrânsă de clădiri ca și mărime și ca și impact asupra mediului și sănătății publice. Astfel, prin modificările la art. 4 din Legea nr. 163/2010 se acorda excepția ca în localitățile rurale să poată fi autorizate lucrări de construcții (să fie acordat certificat de urbanism) în lipsa planurilor de dezvoltare

urbanistică pentru clădiri cu înălțime de până la 3 nivele care vor fi case individuale sau în care se va desfășura activitate de întreprinzător care nu va avea impact semnificativ.

6. Pentru a facilita executarea unor lucrări de construcție se propune modificarea alin. (1) al art. 14 din Legea nr.163/2010. - litera j) va avea următorul cuprins:

„j) instalarea mobilierului urban (standuri stradale mici, cabinele modulare sau telefonice, elemente decorative ale grădinilor publice, rampele pentru pietoni, băncile stradale, stâlpii de iluminat, barierele de acces, coșurile de gunoi, echipamentele sportive și ansamblurile de joacă pentru copii și alte echipamente similare ușor demontabile, amenajarea gazoanelor, plantarea arborilor și arbuștilor inclusiv sistemul de irigare și iluminare decorativă aferent)”;

- lit. m), după cuvintele „pozări subterane noi” de completat cu cuvintele „în afara limitelor terenului privat”;

- alineatul se completează cu lit. q) cu următorul cuprins:

„q) utilizarea tehnologică a clădirilor, inclusiv instalarea sistemelor de automatizare și semnalizare cu respectarea rigorilor sanitare fără schimbarea clasei funcționale a pericolului de incendiu a clădirii/încăperii, cu excepția cazurilor când utilajul tehnologic se încadrează în categoriile expuse la art. 4 din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase”.

7. Pentru a diminua sarcina pe solicitanții de acte permise în domeniul construcțiilor, cât și celor care solicită conectarea/reconectarea la rețelele edilitare, este necesară revizuirea actelor anexate la cererile depuse în acest sens, cât și stabilirea unor prevederi în cadrul legal pentru facilitarea utilizării rețelelor de comunicații electronice, precum și a documentelor electronice în cadrul raporturilor aferente conectării/reconectării la rețelele edilitare. Astfel, sunt necesare modificări la Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție; Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare; Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

DOMENIUL PROTECȚIA CONSUMATORILOR

8. Se propune anularea obligației de a ține Registrul de reclamații, dat fiind că există informația de contact a Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în incinta unităților de comerț și se păstrează obligația generală pentru comerciant de a recepționa și înregistra reclamațiile parvenite de la consumatori, fiind la fel păstrată și sancțiunea contravențională pentru neînregistrarea și nesoluționarea reclamației depuse. Astfel, obligația din Legea nr. 105/2003 de a deține Registrul de reclamații se modifică în obligația de a recepționa și înregistra reclamațiile. În raport cu problemele legate de disputele între consumatori și vânzători de produse nealimentare în ceea ce ține eliminarea neconformităților apărute, se propune:

9. În Legea nr. 105/2003 la art. 18 se completează, pe lângă termenul de bază de 14 zile, cu prevederea că termenul „poate fi prelungit din inițiativa vânzătorului, cu 14 zile suplimentar, în cazul bunurilor care nu se produc în Republica Moldova și reparația sau preschimbarea cărora necesită import de piese sau produse similare”.

10. De abrogat lit. e) din alin.(14) al art. 18, Legea nr. 105/2003 unde se specifică expres dreptul consumatorului „poate solicita o reducere corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii produsului prin rezoluțiunea contractului la depistarea neconformității produsului în termen de 6 luni de la livrarea produsului, dacă consumatorul a refuzat repararea sau înlocuirea produsului.”

11. De modificat la art. 18/3 alin. (2/1) Legea nr. 105/2003, lista de exemple de completat și inclus termenul „etc.”.

Inclusiv, se va completa legea cu criterii care definesc bunurile ce nu sunt de folosință îndelungată - nu sunt de folosință îndelungată bunurile care nu sunt constituie dintr-un ansamblu de piese, schimbul cărora permit reparația și întreținerea, și care, fiind utilizate conform destinației chiar la începutul termenului de uzură își pot schimba structura, culoarea, forma, compoziția și restabilirea lor la starea inițială necesită un efort disproporționat.

12. Art. 18/5 din Legea nr. 105/2003 de completat cu un alineat suplimentar în care de stabilit o diversitate de entități care pot efectua expertiza tehnică.

Expertiza tehnică, specificată la alin. (3), poate fi efectuată:

- a) de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitatea cu legea;
- b) de o întreprindere specializată și autorizată de producător, în deservirea tehnică și reparația produselor pentru care se solicită expertiza;
- c) cu acordul scris al consumatorului, de o întreprindere specializată în deservirea tehnică și reparația produselor sau categoriilor de produse pentru care se solicită expertiza, cu care vânzătorul nu are și nu a avut în ultimii 3 ani tranzacții comerciale.

DOMENIUL LEGIFERAREA GENERALĂ ÎN RAPORT CU MEDIUL DE AFACERI

13. Se propune de a include regula generală în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative ca legile care reglementează activitatea de întreprinzător în partea ce se referă la stabilirea de obligații, cerințe sau interdicții suplimentare în desfășurarea activității economice să intre în vigoare nu mai devreme de 6 luni de la data publicării, așa cum în prezent este prevăzut și pentru legile din domeniul fiscal și vamal.

DOMENIUL TURISMULUI (rural)

14. Se propune la articolul 3 din Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova noțiunea de „casă rurală” să aibă următorul cuprins:

„casă rurală – structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei sau mai multe case și/sau construcții ce aparțin unei gospodării înregistrate la aceeași adresă, amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de locuitori, care respectă stilul arhitectural tradițional (regional, zonal sau local), precum și tradițiile populare de trai, muncă și odihnă în deservirea turiștilor. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură inclusiv cu produse din producția proprie, crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă”.

INSTRUIREA IGIENICĂ ȘI ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII ȘI SECURITĂȚII ÎN MUNCĂ

15. Articolul 45 din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice se modifică și se stabilește că Instruirea igienică va fi gratis și în format online.

16. Se propun modificări la art. 17 din Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă care azi prevede că instruirea conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni.

Prin urmare, se va elimina astfel de obligație de instruire odată la 3 ani SMM cu recunoașterea instruirii pe viață. Propunerea dată se bazează și pe instruirii similare cum ar fi acelea a conducătorilor mijloacelor de transport auto, cursurile cărora se efectuează o dată în viață și necitând la faptul că careva reguli din Regulamentul de circulație rutieră se schimbă, persoanele nu fac instruirea la fiecare 3 ani. Nu se face instruire periodică nici în cazul studiilor gimnaziale, universitare, studiilor de recalificare, studiilor de altă natură. De asemenea, DIRECTIVA CONSILIULUI din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (89/391/CEE) nu stipulează obligativitatea efectuării instruirii periodice a persoanelor desemnate sau a conducătorului unității. Similar este și în România unde conform Hotărârii Guvernului nr. 1425/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319 din 2006 (art. 16, art. 17) persoana trebuie să dețină document de absolvire a programului de pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă, cu o durată minima de 40 de ore, valabil pe toată viața.

TRANSPORT RUTIER

17. La articolul 49 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 247–248, art. 568), cu modificările ulterioare, lit. i) se modifică și va avea următorul cuprins:

„i) să asigure efectuarea controlului medical al conducătorilor auto nu mai rar de o dată la 12 ore de muncă, cu excepția conducătorilor auto care activează pe rutele internaționale, aceștia fiind supuși controlului medical cu cel mult 3 ore până la plecarea în cursă. Criteriile conform cărora conducătorii auto vor fi supuși controlului medical se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate, după consultarea Ministerului Sănătății; să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier nu mai rar de o dată la 20 de ore de lucru, cu excepția celor de pe rutele internaționale care vor fi supuse controlului tehnic înainte de plecarea în fiecare cursă. Criteriile privind controlul tehnic al vehiculelor rutiere se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate”.

CERTIFICAREA CHEII PUBLICE

18. Se propune modificarea Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere după cum urmează:

1. Articolul 11:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cererea de certificare a cheii publice se depune:

- a) sub formă de document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului;
- b) sub formă de document electronic, semnată cu semnătură electronică sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic;
- c) sub formă de document electronic, generat și transmis în mod automatizat după trecerea procedurii de identificare de către solicitant prin intermediul unui serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare automatizate, fără operator uman;
- d) sub formă de imagini video, înregistrate de către solicitant prin intermediul serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare cu operator uman.”;

alineatul (2) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal.”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal se exprimă sub una din formele prevăzute la alin. (1).”.

2. Articolul 12 se completează cu alineatul (2/1) cu următorul cuprins:

„(2/1) În cazul cererilor depuse în conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. b) și c), prestatorul de servicii de încredere este în drept să implementeze soluții de automatizare a procesului de examinare a cererii și de emitere a deciziei de certificare a cheii publice.”.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Nu s-au identificat opțiuni alternative și nu pot fi identificate astfel de opțiuni, deoarece genul de curențe din actele normative menționate nu pot fi excluse decât prin modificarea acestor acte normative.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Efectele negative ale stării actuale și evoluția acestora în viitor spre agravare sunt descrise la compartimentul „Definirea problemei”. Ca efecte negative ale stării actuale și evoluția acestora în viitor menționăm îngreunarea activității mediului de afaceri în ceea ce ține de suportarea costurilor administrative nejustificate în cadrul implementării unor obligații impuse prin reglementări. Și ca rezultat scăderea competitivității produselor, scăderea veniturilor și în final încetarea activității.

Efecte pozitive ale stării actuale nu au fost depistate.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau

beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Costuri.

Nu au fost identificate careva costuri pentru mediul de afaceri. Totodată, atestăm cheltuieli de timp și efort conform atribuțiilor și funcțiilor prevăzute de lege a funcționarilor și factorilor de decizie din cadrul Guvernului și Parlamentului pentru promovarea și aprobarea proiectului de lege, precum și pentru elaborarea și promovarea reglementărilor de implementare a proiectului dat de lege. Totuși, astfel de activități sunt prevăzute în obligațiile de serviciu ale funcționarilor, care sunt remunerați și, respectiv, nu vor fi cheltuieli bugetare suplimentare.

Beneficii.

Opțiunea recomandată va avea un impact benefic asupra agenților economici care suportă o povară și costuri administrative nejustificate. În continuare, prezentăm beneficiile, unele dintre care sunt cuantificate, pentru fiecare sector în parte.

DOMENIUL ACHIZIȚII PUBLICE

1. Prevenirea abuzurilor și situațiilor în care este învingătoare o ofertă fictivă/nereală în achiziții publice. Regulile mai bune în achiziții publice vor asigura nu doar concurență loială pe unele piețe importante pentru economia țării, dar și vor spori calitatea lucrărilor/bunurilor achiziționate și utilizarea eficientă a resurselor publice. Propunerea este în corespundere cu Directiva UE 2014/24 care prevede expres la art.67 că statele membre pot prevedea ca autoritățile contractante să nu poată utiliza numai prețul sau costul drept criteriu unic de atribuire.

2. Posibilitatea reală pentru autoritățile contractante de a efectua achiziții la cel mai bun preț și în cele mai bune condiții, prin intermediul bursei de mărfuri, în situațiile în care licitația inițială a eșuat. O bursă de mărfuri dezvoltată este în beneficiul procesului de achiziții publice. Bursa de mărfuri administrează piața la disponibil, prin intermediul pieței la disponibil, autoritățile contractante și entitățile contractante pot achiziționa bunuri cotate și tranzacționate pe o piață de mărfuri. Utilizarea burselor de mărfuri pentru efectuarea achizițiilor publice are un set substanțial de avantaje, printre care: asigurarea unui preț avantajos, transparența și eficiența procedurilor, garantarea bursieră, economie de timp și efort ș.a.m.d.

DOMENIUL BURSE DE MĂRFURI

3. Motivarea formării burselor de mărfuri în Moldova de către burse de renume, cu experiență, din spațiul UE. Corespunzător va permite formarea, cu riscuri minime, în Moldova a unor burse deja funcționale în statele cu economii și piețe mult mai dezvoltate. Va permite importul celor mai bune practici comerciale și accesul direct al producătorilor din Moldova la piețe de desfacere din cadrul UE.

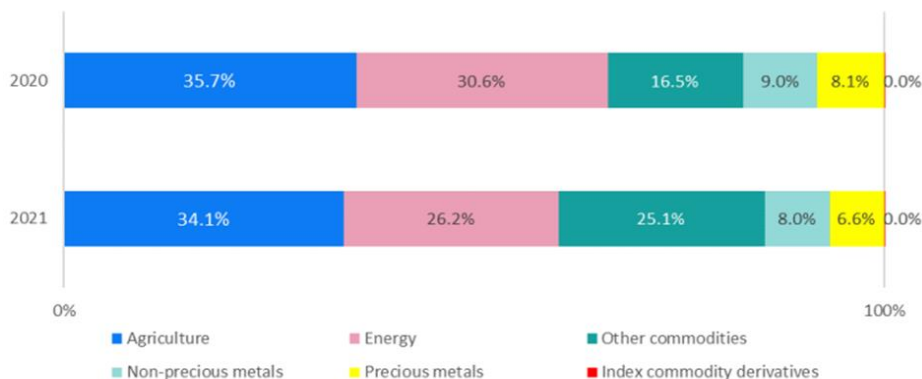
Un beneficiu esențial pentru Moldova se iscă și din structura burselor de mărfuri și categoriile de mărfuri cel mai des tranzacționate, care sunt esențiale pentru dezvoltarea

economică a Republicii Moldova. Categoriile pe bază cărora au fost clasificate contractele derivate pe mărfuri sunt următoarele:

- Agricultură;
- Energie: aceasta include contractele de emisii și contractele de etanol și metanol și certificate CO₂, în măsura în care acestea sunt legate de energie;
- Metale neprețioase;
- Metale prețioase;
- Instrumente derivate pe mărfuri pe indice: un indice pe mărfuri urmărește un coș de mărfuri; mărfurile din indice pot face referire la o anumită categorie de bază (de exemplu, produse agricole) sau o secțiune transversală a mărfurilor;

Ca și tendință în ultimii ani, agricultura și energia au reprezentat cea mai mare parte a tranzacționării cu instrumente derivate pe mărfuri (34,1% și 26,2%, respectiv). În acest mod, beneficiile

tranzacționării la burse de mărfuri vor fi amplificate considerabil, odată ce vor viza piețele sensibile pentru Moldova – de produse agricole și energetice.

4. Reconceptualizarea burselor de mărfuri va permite formarea și dezvoltarea unor burse moderne de mărfuri, cu toate elementele necesare în acest sens.

Dezvoltarea comerțului profesionist prin burse de mărfuri vine cu un set substanțial de avantaje, printre care:

- Preț avantajos – obținut într-un cadru organizat, ca rezultat al confruntării directe dintre cerere și ofertă. Utilizarea mecanismului de negociere a prețului în cadrul licitației cu strigare conferă posibilitatea îmbunătățirii suplimentare a prețurilor de către ofertanți față de ofertele financiare inițiale;
- Transparența procedurilor de cumpărarea și vânzare;
- Termenul redus de desfășurare a procedurilor;
- Cotații bursiere – oferă avantajul unui sistem de referință în ceea ce înseamnă raportarea la prețurile pieței în tranzacțiile realizate prin Bursa;
- Garantarea bursieră - executarea în bune condiții a contractului în baza sistemului de garanții utilizat cât și ca urmare a atenției selecției a ofertanților înainte de a fi admiși la tranzacționare;
- Asigurarea unui mediu concurențial - existența unui număr mare de ofertanți datorită cantităților importante tranzacționate la nivelul total al pieței;
- Economie de timp și efort suplimentar legat de achiziționarea sau valorificarea produselor;
- În raport cu autoritățile și achizițiile publice, eliminarea birocrăției aferente procedurilor clasice de achiziții publice prin standardizarea mărfurilor și reducerea numărului de documente solicitate și depuse, ș.a.m.d.

DOMENIUL CONSTRUCȚII ȘI URBANISM

5. Inițiativa propusă nu face altceva decât să repună în aplicare normele care au existat până la modificările din anul 2020 în Legea nr. 163/2010, însă deja pentru un cerc mult mai restrâns de clădiri și activități economice. Ori atenționăm că modificările propuse prin inițiativă legislativă a unor deputați în anul 2020, din păcate nu au estimat impactul potențial.

În baza acestor modificări nu vor surveni costuri suplimentare, dar în localitățile în care nu sunt PUG-uri, va apărea posibilitatea obținerii certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construcții, corespunzător desfășurării lucrărilor de construcție, demolare și schimbarea destinației. Ceea ce nu va stagna investițiile în mediul rural și procesul de dezvoltare infrastructurii economice rurale.

Mecanismul de autorizare propus în proiect (adică cel care a existat până la modificările din anul 2020) nu admite riscurile suplimentare, în special riscuri în raport cu siguranța clădirilor ce vor fi ridicate sau riscuri de mediu sau sănătate publică, odată ce în procesul de autorizare se implică obligatoriu toate serviciile desconcentrate importante, într-un alineat distinct fiind stabilit că – „pentru eliberarea certificatelor de urbanism în cazurile specificate la alin. (1/1) emitentul este obligat să elaboreze, prin intermediul serviciilor sale abilitate, o schemă de amplasare a imobilului/terenului și a rețelelor edilitare, care, fiind avizată de către arhitectul-șef și organele supravegherii de stat (Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția de Mediu, organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor în comun cu serviciul de salvatori și pompieri), va servi drept temei pentru elaborarea și emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare.” Mai mult, proiectul în sine se elaborează de un proiectant profesionist certificat și este verificat de verificator certificat profesionist. Din perspectiva unor riscuri seismice sau de altă sorginte naturală este important de a atenționa că absolut toate localitățile, într-o perioadă sau alta, au beneficiat de analiza geotehnică și de Planuri Urbanistice Generale corespunzătoare. Însăși specialiștii pe segmentul dezvoltării rurale încă în Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Regionale au efectuat un studiu și au prezentat în anul 2020 lista tuturor PUG-urile raportate la fiecare localitate[1]. Altceva că aceste PUG-uri, în special cele care au fost aprobate de organele din URSS, nu sunt opozabile din perspectivă juridică și nu au valabilitatea corespunzătoare juridică în prezent, astfel nu pot servi ca temei juridic pentru emiterea certificatelor de urbanism. Însă în practică acestea sunt utilizate activ de specialiștii (arhitecții) responsabili din APL.

[1] https://madr.gov.md/sites/default/files/Documente%20atasate%20Advance%20Pagines/ANEXA-Informatie%20PUG_PAT%20Raioane%20RM-an_2020_0.pdf

6. Evitarea costurilor nejustificate pentru obținerea certificatului de urbanism și autorizației de construire pentru unele lucrări care pot fi executate fără obținerea actelor permise respective.

7. Diminuarea sarcinii birocratice la emiterea actelor permise în domeniul construcțiilor și la conectarea/reconectarea la serviciile edilitare, precum și facilitarea procedurilor administrative și de comunicare cu autoritățile emitente și operatorii de rețele edilitare. Astfel, vor fi create premise pentru micșorarea costurilor afacerii.

DOMENIUL PROTECȚIA CONSUMATORILOR

8. Eliminarea obligației de a obține și menține un Registru de reclamații la fiecare unitate de comerț și alimentație va putea aduce economii substanțiale pentru noile întreprinderi care se vor lansa în activități comerciale. Eliminarea presupune economii nu doar în baza faptului că nu vor mai fi consumate resurse financiare pe procurarea acestor registre de la editura Statistica (care se vând doar într-un format prestabilit), dar vor fi obținute economii și din perspectiva că nu se va mai consuma timp și efort de a înregistra aceste registre la primării, cât și din partea agenților economici, atât și din partea autorității publice locale.

În același timp, prin eliminarea Registrelor care sunt accesibile oricărui consumator, se vor elimina și riscuri în privința protecției datelor cu caracter personal pentru persoanele care deja au lăsat reclamații în acele registre.

În același timp, nu poate fi stabilit un impact negativ direct pentru consumatori, odată ce proiectul nu elimină dreptul consumatorului de a înainta reclamații și obligația comerciantului de a recepționa și înregistra aceste reclamații. Doar se acordă o libertate mai mare în ceea ce ține modul de înregistrare a acestor reclamații și modul de întocmire și depunere a reclamațiilor în sine. Din această perspectivă, din contra, consumatorul nu va fi constrâns cumva la înregistrarea reclamației anume pe hârtie în Registrul de la unitatea comercială, dar va avea libertatea de a depune în orice formă comodă reclamația, inclusiv în formă de document electronic.

Poate fi presupus că există posibilitatea ca numărul de reclamații depuse direct la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor să crească nesemnificativ în prima perioadă. Luând în calcul că în lipsa unor Registre, unii consumatori vor prefera să depună direct plângerile la Inspectorat.

9-12. În raport cu soluțiile legate de disputele între consumatori și vânzători de produse nealimentare în ceea ce ține eliminarea neconformităților apărute: acordarea unui termen mai mare, asigură că vânzătorul va putea să-și îndeplinească obligațiile de reparație sau înlocuire a produsului, în special când sunt necesare importuri suplimentare de piese sau de produse; excluderea practicilor abuzive din partea consumatorului; micșorarea numărului de dispute între consumatori și vânzător în privința categoriilor de bunuri care sunt sau nu considerate de folosință îndelungată. Va fi mult mai simplu, mai ieftin și mai calitativ efectuată expertiza în raport cu defectele bunului, natura și gravitatea defectelor.

DOMENIUL LEGIFERAREA GENERALĂ ÎN RAPORT CU MEDIUL DE AFACERI

13. Această propunere vine să faciliteze conformarea și adaptarea mediului de afaceri la schimbările constante ale cadrului legislativ, luând în considerație că foarte multe proiecte sunt promovate în termeni restrânși și nu sunt totdeauna consultate suficient.

DOMENIUL TURISMULUI (rural)

14. Se va elimina o cerință nejustificată care limitează activitatea caselor rurale în ceea ce ține de asortimentul produselor utilizate în alimentarea turiștilor.

INSTRUIREA IGIENICĂ ȘI ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII ȘI SECURITĂȚII ÎN MUNCĂ

15. Eliminarea costurilor legate de efectuarea instruirilor în domeniul igienic.

16. Eliminarea costurilor de instruire odată la 3 ani (în mediu 1000 lei pentru un curs de 40 de ore) pentru companiile active. Precum și eliminarea costurilor indirecte al instruirii prin lipsa de la locul de muncă a persoanei instruite (40 de ore).

Beneficiile se vor realiza sub formă de economii de timp și bani urmare eliminării mai multor proceduri și costuri administrative legate de:

- efectuarea instruirilor igienice online și gratuit;

- eliminarea obligației pentru conducătorii, personalul de conducere să treacă instruirea SSM odată în 3 ani. Astfel, impactul asupra mediului de afaceri ce ține de costul indirect al instruirii prin lipsa de la lucru a persoanei instruite constituie 349 209 536 MDL la fiecare trei ani. Potrivit datelor statistice publicate de Agenția Servicii Publice, la 1 aprilie 2023, în Republica Moldova, în Registrul de stat al unităților de drept, erau înregistrate în total 126 893 entități.

$126\ 893 \times 1100\ \text{MDL} = 139\ 582\ 300\ \text{MDL}$

Astfel, impactul asupra mediului de afaceri ce ține de costul instruirii constituie 139 582 300 MDL la fiecare trei ani. La fel, conform Hotărârii Guvernului nr. 936/2022 salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023 constituie suma de 11 700 lei.

$11\ 700\ \text{MDL} / 170\ \text{ore (mediu)} = 68,8\ \text{MDL / ora}$

$68,8\ \text{MDL / ora} \times 40\ \text{ore} = 2\ 752\ \text{MDL (cost a 40 ore petrecut pentru instruire)}$

$2\ 752\ \text{MDL} \times 126\ 893\ \text{entități} = 349\ 209\ 536\ \text{MDL}$

Total - 488 791 836 MDL / la fiecare 3 ani

TRANSPORT RUTIER

17. Simplificarea procesului de întocmire a foilor de parcurs și raționalizarea cheltuielilor suportate de către persoanele care sunt obligate prin lege să completeze foaia de parcurs frecvent, fiind excluse limitele de timp pentru care sunt valabile foile de parcurs. Îmbunătățirea climatului mediului de afaceri în sensul eliminării unor obligații sau cerințe birocratice inutile și depășite de timp.

CERTIFICAREA CHEII PUBLICE

18. Vor fi create oportunități pentru obținerea semnăturii electronice la distanță, atât pentru oamenii de afaceri, dar în special pentru toți cetățenii. Astfel, ar putea fi deblocate situațiile când cetățenii și antreprenorii au nevoie urgentă de unele interacțiuni la distanță, fiind blocați peste hotarele țării sau izolați din cauza bolilor sau altor situații.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu este aplicabil

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și

costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Urmare a examinării problemei, riscuri relevante care pot cauza eșecul opțiunii recomandate nu au fost identificate. Respectiv, alte modalități de a elimina carențele în cadrul normativ în vigoare nu sunt realizabile, cel puțin pe perioada realizării și implementării reformelor în derulare cu privire la îmbunătățirea climatului de afaceri.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

În cazul opțiunii recomandate vor lipsi costuri de conformare pentru întreprinderi și nu va exista impact disproporționat, care ar putea distorsiona concurența. Menționăm că, opțiunea recomandată va avea impact benefic asupra întreprinderilor mici și mijlocii, deoarece vor fi diminuate costurile în activitatea de întreprinzător a acestora.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Se recomandă opțiunea de aprobare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, deoarece această opțiune va permite excluderea unor bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate, a cerințelor depășite prevăzute în unele actele normative.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Implementarea proiectului de lege va fi organizată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării– coordonatorul Grupului de lucru creat prin Dispoziția Guvernului 110-d, alte ministere conform domeniilor de competență. Va fi necesar, după caz, de modificat și ajustat cadrul normativ subordonat legilor, pentru a fi conform prevederilor proiectului. Totodată, schimbări instituționale nu vor fi necesare.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Diminuarea numărului de cazuri de conflict dintre întreprinzători și instituțiile publice.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impactul pozitiv se va resimți cu intrarea în vigoare a prevederilor prezentului proiect. Evaluarea performanței va fi organizată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării prin monitorizarea periodică o dată la jumătate de an în colaborare cu autoritățile responsabile de domeniile de reglementare prin legile menționate la lit. e) a compartimentului „Definirea problemei”.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă sunt:

1. Întreprinzătorii și asociațiile acestora.
2. Autoritățile publice – ministerele și alte autorități publice ale administrației publice centrale responsabile de domeniile de reglementare stabilite prin legile menționate la lit. e) a compartimentului „Definirea problemei”.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În scopul identificării barierelor în activitatea întreprinderilor în iulie 2022 Ministerul Economiei a anunțat inițierea colectării de propuneri pentru simplificarea interacțiunii organelor de stat cu mediul antreprenorial. Acțiunea a avut și are drept scop simplificarea și raționalizarea procedurilor pentru desfășurarea afacerii, în vederea asigurării implementării celor mai bune practici. Focusul principal va fi pe procese și proceduri simple, care necesită o analiză complexă, tehnică cu participarea nemijlocit a mediului de afaceri. Acestea au fost desfășurate pe următoarele domenii:

- Easy business vama: simplificarea procedurilor vamale, fluidizarea traficului etc.
- Easy business fisc: revizuirea sistemului sancționator, optimizare procedurilor de raportare etc.
- Easy business angajator: munca la distanță, raportările aferente raporturilor de muncă, digitalizarea proceselor;
- Easy business autorizare: obținerea actelor permissive de la autoritățile emitente pentru desfășurarea activității de întreprinzător, operare pe domenii și sectoare de activități economice;

- Easy business stop: simplificarea procedurilor de lichidare voluntară a companiilor, precum și simplificarea procedurii de suspendare a activității de întreprinzător.

Antreprenorii au fost invitați să se expună vizavi de aspecte ale legislației care trebuie simplificate pentru a reduce costurile de timp și bani. În procesul consultativ au participat Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Asociația Investitorilor Străini, Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova), Asociația Businessului European (EBA), Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), Asociația Patronală Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova, Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct”, Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”, Asociația Producătorilor de conserve din Moldova „Speranța- Con”, Asociația Producătorilor și Exportatorilor Strugurilor din Moldova, Asociația Patronală a Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Asociația Investitorilor din România în Republica Moldova, Clubul Republican al Oamenilor de Afaceri „Timpul”, Centrul de Antreprenariat și Politici Economice, Institutul Național de Cercetări Economice, Asociația Patronală „Asociația Națională a Restaurantelor și a Localurilor de Agreement ”MĂR”, Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova, Asociația Patronală a Subiecților Comerțului Interior ”Pro Biz”, Grupul Contabil Newsm Proiectul „Rural SME Policy Support Window – Republic of Moldova Europe, Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova, compania Moldcell. Urmare exercițiului de consultare antreprenorii și asociațiile de business au adresat demersuri în scris, fiind invocate un șir de probleme și propuse modificări în carul normativ. Menționăm, că pentru toate propunerile de modificare a cadrului normativ, prevăzute în prezentul AIR, autori sunt exclusiv reprezentanții mediului de afaceri.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Proiectul a fost plasat în consultări publice, publicat pe portalul particip.gov.md -

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-act-normativ-privind-pachetul-de-dereglementare-nr4/10980>

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Deoarece această intervenție a apărut ca urmare a unui exercițiu complex de colectare a propunerilor de simplificare a legislației exclusiv de la antreprenori și asociațiile de antreprenori, considerăm că **Mediul de afaceri** susține această inițiativă care vine să micșoreze povara administrativă asupra acestora. Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv a societății civile și sectorului privat vor fi analizate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului și Analizei Impactului de Reglementare. În rezultatul examinării propunerilor la proiect va fi întocmit tabelul de sinteză a recomandărilor și vor fi expuse argumentele pentru acceptarea sau neacceptarea parțială a propunerilor .

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiune a propusă</i>	<i>Opțiunea alterativă 1</i>	<i>Opțiunea alterativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	2	-	-
povara administrativă	2	-	-
fluxurile comerciale și investiționale	3	-	-
competitivitatea afacerilor	2	-	-
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	3	-	-
concurența pe piață	1	-	-
activitatea de inovare și cercetare		-	-
veniturile și cheltuielile publice		-	-
cadrul instituțional al autorităților publice		-	-
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	2	-	-
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor		-	-
situația social-economică în anumite regiuni		-	-
situația macroeconomică		-	-
alte aspecte economice		-	-
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă		-	-
nivelul de salarizare	2	-	-
condițiile și organizarea muncii	1	-	-
sănătatea și securitatea muncii	1	-	-
formarea profesională	1	-	-
inegalitatea și distribuția veniturilor		-	-
nivelul veniturilor populației		-	-
nivelul sărăciei		-	-
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile		-	-
diversitatea culturală și lingvistică		-	-
partidele politice și organizațiile civice		-	-
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea		-	-
modul sănătos de viață al populației		-	-
nivelul criminalității și securității publice		-	-
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială		-	-

accesul și calitatea serviciilor educaționale		-	-
accesul și calitatea serviciilor medicale		-	-
accesul și calitatea serviciilor publice administrative		-	-
nivelul și calitatea educației populației		-	-
conservarea patrimoniului cultural		-	-
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale		-	-
accesul și participarea populației în activități sportive		-	-
discriminarea		-	-
alte aspecte sociale		-	-
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon		-	-
calitatea aerului		-	-
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen		-	-
biodiversitatea		-	-
flora		-	-
fauna		-	-
peisajele naturale		-	-
starea și resursele solului		-	-
producerea și reciclarea deșeurilor		-	-
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile		-	-
consumul și producția durabilă		-	-
intensitatea energetică		-	-
eficiența și performanța energetică		-	-
bunăstarea animalelor		-	-
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)		-	-
utilizarea terenurilor		-	-
alte aspecte de mediu		-	-

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit.b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

TABEL COMPARATIV
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(facilitarea activității mediului de afaceri IV)

Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor, care se propun spre modificare sau completare	Modificările propuse în proiectul de lege	Prevederile legii după modificare și adoptare
1	2	3
Legea nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri		
	<p>Art. I. Se completează cu articolul 1¹ cu următorul cuprins: „Articolul 1¹. Noțiuni de bază În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: <i>autoritate contractantă</i> – persoana juridică care întrunește calitățile stabilite la art.13 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice; <i>contract de bursă</i> – contract încheiat în conformitate cu reglementările bursei de mărfuri ale cărui clauze sunt prestabilite de bursa de mărfuri. Contracte de bursă pot fi contracte spot, contracte forward, contracte de vânzare-cumpărare ori furnizare de mărfuri, servicii sau lucrări, contracte de cesiune de creanță, contracte de vânzare-cumpărare pe piața mixtă, ș.a. <i>contract forward</i> - un contract de vânzare-cumpărare, cu termen suspensiv, ale cărui clauze sunt prestabilite de bursa de mărfuri; <i>contract spot</i> - un contract de vânzare-cumpărare, cu clauze</p>	<p>Se completează cu articolul 1¹ cu următorul cuprins: „Articolul 1¹. Noțiuni de bază În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: <i>autoritate contractantă</i> – persoana juridică care întrunește calitățile stabilite la art.13 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice; <i>contract de bursă</i> – contract încheiat în conformitate cu reglementările bursei de mărfuri ale cărui clauze sunt prestabilite de bursa de mărfuri. Contracte de bursă pot fi contracte spot, contracte forward, contracte de vânzare-cumpărare ori furnizare de mărfuri, servicii sau lucrări, contracte de cesiune de creanță, contracte de vânzare-cumpărare pe piața mixtă, ș.a. <i>contract forward</i> - un contract de vânzare-cumpărare, cu termen suspensiv, ale cărui clauze sunt prestabilite de bursa de mărfuri; <i>contract spot</i> - un contract de vânzare-cumpărare, cu clauze prestabilite de bursa de mărfuri, cu executare imediată sau cu executare în cel mult 10 zile lucrătoare de la data manifestării acordului ferm de voință al părților prin tranzacția efectuată la bursa de mărfuri; <i>piața creanțelor</i> - piața deschisă organizată pentru vânzarea sau achiziția creanțelor;</p>

	<p>prestabilite de bursa de mărfuri, cu executare imediată sau cu executare în cel mult 10 zile lucrătoare de la data manifestării acordului ferm de voință al părților prin tranzacția efectuată la bursa de mărfuri;</p> <p><i>piața creanțelor</i> - piața deschisă organizată pentru vânzarea sau achiziția creanțelor;</p> <p><i>piața la disponibil</i> - piața în care se negociază oferte și se efectuează tranzacții pentru încheierea contractelor spot și forward;</p> <p><i>piața licitațiilor</i> - piața deschisă organizată pentru vânzarea/achiziția de mărfuri, servicii sau lucrări ce necesita specificații tehnice pentru a fi identificabile și vandabile;</p> <p><i>piața mixtă</i> - o piață la disponibil incipientă, care se organizează ori de cate ori se urmărește trecerea unei mărfi de pe piața licitațiilor pe piața la disponibil. Piața mixtă prezintă atât caracteristici ale pieței la disponibil, cat și ale celei a licitațiilor, administrată de bursa de mărfuri pentru o perioadă de timp.</p>	<p><i>piața la disponibil</i> - piața în care se negociază oferte și se efectuează tranzacții pentru încheierea contractelor spot și forward;</p> <p><i>piața licitațiilor</i> - piața deschisă organizată pentru vânzarea/achiziția de mărfuri, servicii sau lucrări ce necesita specificații tehnice pentru a fi identificabile și vandabile;</p> <p><i>piața mixtă</i> - o piață la disponibil incipientă, care se organizează ori de cate ori se urmărește trecerea unei mărfi de pe piața licitațiilor pe piața la disponibil. Piața mixtă prezintă atât caracteristici ale pieței la disponibil, cat și ale celei a licitațiilor, administrată de bursa de mărfuri pentru o perioadă de timp.</p>
<p>Articolul 2. Noțiunea de bursă de mărfuri</p> <p>(1) Bursa de mărfuri este o instituție care organizează comerțul de bursă pe bază de standarde sau mostre de mărfuri, efectuat într-un local prestabilit acestui scop (sala bursei) și la o anumită dată și oră, conform regulilor de bursă.</p>	<p>Articolul 2 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Bursele de mărfuri administrează piețe de interes public și privat, cum ar fi piața la disponibil, piața licitațiilor, piața creanțelor și asigură intermediarilor și clienților condiții centralizate de negociere și</p>	<p>Articolul 2. Noțiunea de bursă de mărfuri</p> <p>(1) Bursa de mărfuri este o instituție care organizează comerțul de bursă pe bază de standarde sau mostre de mărfuri, efectuat într-un local prestabilit acestui scop (sala bursei) și la o anumită dată și oră, conform regulilor de bursă.</p>

<p>(3) Bursa de mărfuri este în drept să deschidă filiale și alte subdiviziuni separate în conformitate cu legislația.</p>	<p>tranzacționare inclusiv pentru operațiuni de:</p> <p>a) vânzări și cumpărări la vedere ori la termen pe piața la disponibil, într-o structură multilaterală de tranzacționare, având ca obiect bunuri fungibile și mobile prin natura lor sau bunuri fungibile și mobile prin anticipație, precum și orice alte bunuri calificate de bursa de mărfuri ca fiind tranzacționabile;</p> <p>b) vânzări și cumpărări la vedere ori la termen pe piața la disponibil, într-o structură multilaterală de tranzacționare, având ca obiect titluri reprezentative de mărfuri, de tipul recipisei de depozit, warrantului, conosamentului și al altora asemenea, agreeate și calificate de bursa de mărfuri;</p> <p>c) vânzări și achiziții de mărfuri, servicii sau lucrări pe piața licitațiilor;</p> <p>d) vânzări și achiziții de creanțe comerciale pe piața creanțelor;</p> <p>e) vânzări și achiziții de mărfuri și/sau produse pe o piață mixtă.”</p>	<p>(3) Bursa de mărfuri este în drept să deschidă filiale și alte subdiviziuni separate în conformitate cu legislația.</p> <p>(4) Bursele de mărfuri administrează piețe de interes public și privat, cum ar fi piața la disponibil, piața licitațiilor, piața creanțelor și asigură intermediarilor și clienților condiții centralizate de negociere și tranzacționare inclusiv pentru operațiuni de:</p> <p>a) vânzări și cumpărări la vedere ori la termen pe piața la disponibil, într-o structură multilaterală de tranzacționare, având ca obiect bunuri fungibile și mobile prin natura lor sau bunuri fungibile și mobile prin anticipație, precum și orice alte bunuri calificate de bursa de mărfuri ca fiind tranzacționabile;</p> <p>b) vânzări și cumpărări la vedere ori la termen pe piața la disponibil, într-o structură multilaterală de tranzacționare, având ca obiect titluri reprezentative de mărfuri, de tipul recipisei de depozit, warrantului, conosamentului și al altora asemenea, agreeate și calificate de bursa de mărfuri;</p> <p>c) vânzări și achiziții de mărfuri, servicii sau lucrări pe piața licitațiilor;</p> <p>d) vânzări și achiziții de creanțe comerciale pe piața creanțelor;</p> <p>e) vânzări și achiziții de mărfuri și/sau produse pe o piață mixtă.”</p>
<p>Articolul 6. Domeniul de activitate a bursei de mărfuri</p> <p>(1) Bursa de mărfuri este în drept să desfășoare activitate care este nemijlocit legată de organizarea comerțului de bursă.</p>	<p>Articolul 6</p> <p>alineatul (1) se completează cu o frază cu următorul cuprins: „Bursa de mărfuri administrează piețe la disponibil, piețe mixte, piețe ale licitațiilor, precum și alte tipuri de piețe, dacă bursa de mărfuri respectă</p>	<p>Articolul 6. Domeniul de activitate a bursei de mărfuri</p> <p>(1) Bursa de mărfuri este în drept să desfășoare activitate care este nemijlocit legată de organizarea comerțului de bursă. Bursa de mărfuri administrează piețe la disponibil, piețe mixte, piețe ale licitațiilor,</p>

<p>(2) Acțiunile bursei de mărfuri care au drept scop ori consecință înlăturarea sau limitarea concurenței în cadrul comerțului de bursă se consideră ilegale, iar acordurile încheiate în legătură cu aceasta, nule.</p>	<p>condițiile prevăzute de legislația care reglementează aceste piețe.”</p> <p>se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins: „(3) Bursa de mărfuri poate să desfășoare și activități secundare care facilitează sau asigură buna desfășurare a activităților specificate la alineatul (1), cum ar fi: realizarea, administrarea și comercializarea sistemelor informatice specifice burselor de mărfuri, organizarea de seminare și instruire în scopul pregătirii participanților în domeniul burselor de mărfuri, ș.a.”</p>	<p>precum și alte tipuri de piețe, dacă bursa de mărfuri respectă condițiile prevăzute de legislația care reglementează aceste piețe.</p> <p>(2) Acțiunile bursei de mărfuri care au drept scop ori consecință înlăturarea sau limitarea concurenței în cadrul comerțului de bursă se consideră ilegale, iar acordurile încheiate în legătură cu aceasta, nule.</p> <p>(3) Bursa de mărfuri poate să desfășoare și activități secundare care facilitează sau asigură buna desfășurare a activităților specificate la alineatul (1), cum ar fi: realizarea, administrarea și comercializarea sistemelor informatice specifice burselor de mărfuri, organizarea de seminare și instruire în scopul pregătirii participanților în domeniul burselor de mărfuri, ș.a.”</p>
<p>Articolul 7. Mărfurile de bursă</p> <p>(1) Marfa de bursă este marfa de un anumit fel și o anumită calitate aflată în circulație, inclusiv contractul standard și conosamentul la marfa respectivă, admisă, în modul stabilit de bursa de mărfuri, la comerțul de bursă.</p> <p>(2) Marfa de bursă trebuie să fie calitativ omogenă, cu parametri calitativi comparabili în decursul unei anumite perioade de timp și plasată în loturi interschimbabile, ceea ce permite negocierea ei conform calităților declarate sau mostrelor.</p> <p>(3) De calitatea mărfii comercializate la licitațiile de bursă și de corespunderea acesteia standardelor răspunde bursa. La cererea oricărui participant la negocieri, bursa este obligată să</p>	<p>Articolul 7 alineatul (3) se abrogă.</p>	<p>Articolul 7. Mărfurile de bursă</p> <p>(1) Marfa de bursă este marfa de un anumit fel și o anumită calitate aflată în circulație, inclusiv contractul standard și conosamentul la marfa respectivă, admisă, în modul stabilit de bursa de mărfuri, la comerțul de bursă.</p> <p>(2) Marfa de bursă trebuie să fie calitativ omogenă, cu parametri calitativi comparabili în decursul unei anumite perioade de timp și plasată în loturi interschimbabile, ceea ce permite negocierea ei conform calităților declarate sau mostrelor.</p> <p>(4) Nu sînt mărfuri de bursă bunurile imobiliare, obiectele proprietate intelectuală și drepturile patrimoniale.</p>

<p>organizeze expertiza calității mărfii comercializate prin intermediul licitațiilor de bursă.</p> <p>(4) Nu sînt mărfuri de bursă bunurile imobiliare, obiectele proprietate intelectuală și drepturile patrimoniale.</p>		
<p>Articolul 8. Comerțul de bursă</p> <p>(1) Comerțul de bursă se organizează sub formă de licitație publică cu strigare și se desfășoară în scopul prestării de servicii cumpărătorilor și vînzătorilor în procesul de vînzare -cumpărare (schimb) a mărfurilor de bursă.</p> <p>(2) Comerțul de bursă se desfășoară pe calea:</p> <p>a) efectuării tranzacțiilor de bursă de către intermediarul bursei în numele și pe seama clientului, în numele clientului și pe seama sa ori în numele său și pe seama clientului (activitate de broker);</p> <p>b) efectuării tranzacțiilor de bursă de către intermediarul bursei în numele său și pe seama sa în scopul vînzării ulterioare a mărfii la bursă (activitate de dealer).</p>	<p>Articolul 8</p> <p>alineatul (1) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(1) Comerțul de bursă se organizează sub formă de licitație publică cu strigare sau sub formă de proceduri de achiziție pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri care administrează o piață la disponibil.”</p> <p>se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Bursele de mărfuri admit accesul pe piețele la disponibil autorităților contractante pentru derularea procedurilor acestora de achiziții publice, desfășurate în conformitate cu actele normative ce reglementează procedura de achiziții publice.”</p>	<p>Articolul 8. Comerțul de bursă</p> <p>(1) Comerțul de bursă se organizează sub formă de licitație publică cu strigare sau sub formă de proceduri de achiziție pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri care administrează o piață la disponibil.</p> <p>(2) Comerțul de bursă se desfășoară pe calea:</p> <p>a) efectuării tranzacțiilor de bursă de către intermediarul bursei în numele și pe seama clientului, în numele clientului și pe seama sa ori în numele său și pe seama clientului (activitate de broker);</p> <p>b) efectuării tranzacțiilor de bursă de către intermediarul bursei în numele său și pe seama sa în scopul vînzării ulterioare a mărfii la bursă (activitate de dealer).</p> <p>(3) Bursele de mărfuri admit accesul pe piețele la disponibil autorităților contractante pentru derularea procedurilor acestora de achiziții publice, desfășurate în conformitate cu actele normative ce reglementează procedura de achiziții publice.”</p>
<p>Articolul 12. Cotațiile de bursă</p> <p>Cotațiile de bursă sînt prețurile de bursă, înregistrate și publicate ulterior, la tranzacțiile de bursă pentru o anumită perioadă de timp (de regulă, o zi de bursă). Cotațiile de bursă se folosesc ca bază</p>	<p>Articolul 12 se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 12. Cotațiile de bursă</p> <p>(1) Cotațiile de bursă sînt prețurile de bursă, înregistrate și publicate ulterior, la tranzacțiile de bursă pentru</p>	<p>Articolul 12. Cotațiile de bursă</p> <p>(1) Cotațiile de bursă sînt prețurile de bursă, înregistrate și publicate ulterior, la tranzacțiile de bursă pentru o anumită perioadă de timp (de regulă, o zi de bursă). Cotațiile de bursă se folosesc ca bază la încheierea contractelor, inclusiv în afara bursei.</p>

<p>la încheierea contractelor, inclusiv în afara bursei. Stabilirea anticipată a cotațiilor se interzice.</p>	<p>o anumită perioadă de timp (de regulă, o zi de bursă). Cotațiile de bursă se folosesc ca bază la încheierea contractelor, inclusiv în afara bursei.</p> <p>(2) Se interzice stabilirea anticipată a cotațiilor.</p> <p>(3) Bursele de mărfuri pot emite cotații informative sintetice cu privire la prețul de piață al produselor format în baza sistemului de tranzacționare propriu, având ca sursă informațiile oferite sau preluate de la autorități, instituții publice, agenți economici semnificativi, alte platforme de tranzacționare sau de diseminare a informațiilor.”</p>	<p>(2) Se interzice stabilirea anticipată a cotațiilor.</p> <p>(3) Bursele de mărfuri pot emite cotații informative sintetice cu privire la prețul de piață al produselor format în baza sistemului de tranzacționare propriu, având ca sursă informațiile oferite sau preluate de la autorități, instituții publice, agenți economici semnificativi, alte platforme de tranzacționare sau de diseminare a informațiilor.</p>
<p>Articolul 13. Constituirea bursei de mărfuri</p> <p>(1) Bursa de mărfuri este persoană juridică, având forma juridică de societate pe acțiuni ori de societate cu răspundere limitată. Forma societății pe acțiuni se stabilește la adunarea constitutivă a bursei de mărfuri.</p> <p>(2) Fondatori ai bursei de mărfuri pot fi persoanele fizice și juridice, cărora legea nu le interzice acest drept.</p> <p>(3) Bursa este supusă înregistrării de stat în modul stabilit de legislație.</p> <p>(4) Mărimea capitalului social al bursei de mărfuri trebuie să fie de cel puțin 1 milion de lei.</p> <p>(5) Cota-parte a fiecărui fondator și membru al bursei în capitalul social nu poate depăși 10%.</p> <p>(6) Fondatorii bursei de mărfuri înștiințează întreprinderile și persoanele fizice interesate despre înființarea acesteia, desfășoară pregătiri pentru convocarea primei adunări generale a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri.</p>	<p>Articolul 13 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:</p> <p>(8) Prin derogare de la alineatele (2), (4) - (7) se consideră burse de mărfuri și întreprinderile care întrunesc, în mod cumulativ, următoarele cerințe:</p> <p>a) sunt fondate în conformitate cu Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și sunt deținute integral de burse de mărfuri care la rândul lor activează și sunt fondate în statele membre ale Uniunii Europene;</p> <p>b) întreprinderile fondatoare îndeplinesc în țara de origine condițiile de înființare prevăzute de prezentul articol;</p> <p>c) întreprinderile fondatoare sunt recunoscute în calitate de burse de</p>	<p>Articolul 13. Constituirea bursei de mărfuri</p> <p>(1) Bursa de mărfuri este persoană juridică, având forma juridică de societate pe acțiuni ori de societate cu răspundere limitată. Forma societății pe acțiuni se stabilește la adunarea constitutivă a bursei de mărfuri.</p> <p>(2) Fondatori ai bursei de mărfuri pot fi persoanele fizice și juridice, cărora legea nu le interzice acest drept.</p> <p>(3) Bursa este supusă înregistrării de stat în modul stabilit de legislație.</p> <p>(4) Mărimea capitalului social al bursei de mărfuri trebuie să fie de cel puțin 1 milion de lei.</p> <p>(5) Cota-parte a fiecărui fondator și membru al bursei în capitalul social nu poate depăși 10%.</p> <p>(6) Fondatorii bursei de mărfuri înștiințează întreprinderile și persoanele fizice interesate despre înființarea acesteia, desfășoară pregătiri pentru convocarea primei adunări generale a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri.</p> <p>(7) Fondatori ai bursei nu pot fi:</p>

<p>(7) Fondatori ai bursei nu pot fi:</p> <p>a) autoritățile administrației publice centrale și locale;</p> <p>b) băncile și instituțiile de credit;</p> <p>c) companiile și fondurile de asigurare și investiționale, companiile fiduciare;</p> <p>d) organizațiile (asociațiile) și fundațiile obștești, religioase, politice și filantropice;</p> <p>e) persoanele fizice care, conform legii, nu sînt în drept să desfășoare activitate de întreprinzător.</p>	<p>mărfuri funcționale de autoritățile publice abilitate cu supravegherea sau reglementarea burselor de mărfuri din statul de origine sau Camera de Comerț și Industrie din statul de origine.”</p>	<p>a) autoritățile administrației publice centrale și locale;</p> <p>b) băncile și instituțiile de credit;</p> <p>c) companiile și fondurile de asigurare și investiționale, companiile fiduciare;</p> <p>d) organizațiile (asociațiile) și fundațiile obștești, religioase, politice și filantropice;</p> <p>e) persoanele fizice care, conform legii, nu sînt în drept să desfășoare activitate de întreprinzător.</p> <p>(8) Prin derogare de la alineatele (2), (4) - (7) se consideră burse de mărfuri și întreprinderile care întrunesc, în mod cumulativ, următoarele cerințe:</p> <p>a) sunt fondate în conformitate cu Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și sunt deținute integral de burse de mărfuri care la rîndul lor activează și sunt fondate în statele membre ale Uniunii Europene;</p> <p>b) întreprinderile fondatoare îndeplinesc în țara de origine condițiile de înființare prevăzute de prezentul articol;</p> <p>c) întreprinderile fondatoare sunt recunoscute în calitate de burse de mărfuri funcționale de autoritățile publice abilitate cu supravegherea sau reglementarea burselor de mărfuri din statul de origine sau Camera de Comerț și Industrie din statul de origine.”</p>
<p>Legea nr.105/2003 privind protecția consumatorilor</p>		
<p>Articolul 1. Noțiuni utilizate</p> <p><i>produs de folosință îndelungată</i> - produs tehnic complex, constituit din piese și subansambluri, proiectat și construit pentru a putea fi utilizat pe durata de funcționare și asupra căruia se pot efectua reparații sau activități de întreținere;</p>	<p>Art. II.</p> <p>Articolul 1 noțiunea „<i>produs de folosință îndelungată</i>” se completează cu propoziția „Nu sunt de folosință îndelungată produsele care nu sunt constituite dintr-un ansamblu de piese, schimbul cărora permit reparația și întreținerea, și care, fiind utilizate conform</p>	<p>Articolul 1. Noțiuni utilizate</p> <p><i>produs de folosință îndelungată</i> - produs tehnic complex, constituit din piese și subansambluri, proiectat și construit pentru a putea fi utilizat pe durata de funcționare și asupra căruia se pot efectua reparații sau activități de întreținere. Nu sunt de folosință îndelungată produsele care nu sunt constituite dintr-un ansamblu de piese, schimbul cărora permit reparația și întreținerea, și care, fiind utilizate</p>

	destinației, în cadrul termenului de uzură își pot schimba structura, culoarea, forma sau compoziția și restabilirea lor la starea inițială necesită un efort disproporționat.”	conform destinației, în cadrul termenului de uzură își pot schimba structura, culoarea, forma sau compoziția și restabilirea lor la starea inițială necesită un efort disproporționat.
Articolul 9. Obligațiile vânzătorului Vânzătorul este obligat: g) să dețină registrul de reclamații la un loc vizibil și să înregistreze reclamațiile consumatorilor conform unui regulament aprobat de Guvern;	Articolul 9, litera g) va avea următorul cuprins: „g) să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorilor;”	Articolul 9. Obligațiile vânzătorului Vânzătorul este obligat: g) să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorilor;
Articolul 10. Obligațiile prestatorului Prestatorul este obligat: h) să dețină registrul de reclamații la un loc vizibil și să înregistreze pretențiile consumatorilor conform unui regulament aprobat de Guvern;	Articolul 10 litera h) va avea următorul cuprins: „h) să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorilor;”	Articolul 10. Obligațiile prestatorului Prestatorul este obligat: h) să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorilor;
Articolul 18. Drepturile consumatorului în cazul neconformității produsului (7) Orice reparație sau înlocuire a produselor este făcută în cadrul unei perioade de timp rezonabile, stabilite de comun acord, în scris, între vânzător și consumator, fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, luându-se în considerare natura produsului și scopul pentru care consumatorul a solicitat produsul. Perioada de timp stabilită nu poate depăși 14 zile calendaristice de la data la care consumatorul a adus la cunoștință vânzătorului neconformitatea produsului și l-a predat vânzătorului ori persoanei desemnate de acesta în baza unui document de predare-primire. Acest termen poate fi prelungit numai cu acordul consumatorului și este stipulat în contract. (14) Consumatorul poate solicita o reducere corespunzătoare a prețului sau restituirea	Articolul 18: alineatul (7) propoziția „Acest termen poate fi prelungit numai cu acordul consumatorului și este stipulat în contract.” se substituie cu propoziția „Acest termen poate fi prelungit numai cu acordul consumatorului și este stipulat în contract, sau poate fi prelungit cu încă 14 zile în cazul bunurilor care nu se produc în Republica Moldova și repararea sau preschimbarea cărora necesită import de piese sau produse similare.”; alineatul (14) litera e) se abrogă.	Articolul 18. Drepturile consumatorului în cazul neconformității produsului (7) Orice reparație sau înlocuire a produselor este făcută în cadrul unei perioade de timp rezonabile, stabilite de comun acord, în scris, între vânzător și consumator, fără niciun inconvenient semnificativ pentru consumator, luându-se în considerare natura produsului și scopul pentru care consumatorul a solicitat produsul. Perioada de timp stabilită nu poate depăși 14 zile calendaristice de la data la care consumatorul a adus la cunoștință vânzătorului neconformitatea produsului și l-a predat vânzătorului ori persoanei desemnate de acesta în baza unui document de predare-primire. Acest termen poate fi prelungit numai cu acordul consumatorului și este stipulat în contract, sau poate fi prelungit cu încă 14 zile în cazul bunurilor care nu se produc în Republica Moldova și repararea sau preschimbarea cărora necesită import de piese sau produse similare.

<p>contravalorii produsului prin rezoluțiunea contractului în oricare dintre următoarele cazuri:</p> <p>a) dacă nu beneficiază de dreptul de reparație sau de înlocuire a produsului;</p> <p>b) dacă vânzătorul nu a efectuat măsura reparatorie într-o perioadă de 14 zile calendaristice sau în termenul convenit cu consumatorul în conformitate cu alin. (7);</p> <p>c) dacă vânzătorul, nu a efectuat măsura reparatorie fără a provoca, a provocat un inconvenient semnificativ pentru consumator;</p> <p>d) la apariția unei neconformități la produs după efectuarea deja a unei măsuri reparatorii conform alin. (3)–(12), dacă consumatorul a refuzat repararea sau înlocuirea produsului;</p> <p>e) la depistarea neconformității produsului în termen de 6 luni de la livrarea produsului, dacă consumatorul a refuzat repararea sau înlocuirea produsului.</p>		<p>(14) Consumatorul poate solicita o reducere corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii produsului prin rezoluțiunea contractului în oricare dintre următoarele cazuri:</p> <p>a) dacă nu beneficiază de dreptul de reparație sau de înlocuire a produsului;</p> <p>b) dacă vânzătorul nu a efectuat măsura reparatorie într-o perioadă de 14 zile calendaristice sau în termenul convenit cu consumatorul în conformitate cu alin. (7);</p> <p>c) dacă vânzătorul, nu a efectuat măsura reparatorie fără a provoca, a provocat un inconvenient semnificativ pentru consumator;</p> <p>d) la apariția unei neconformități la produs după efectuarea deja a unei măsuri reparatorii conform alin. (3)–(12), dacă consumatorul a refuzat repararea sau înlocuirea produsului;</p>
<p>Articolul 18³. Termene</p> <p>(¹) Pentru produsele altele decât cele de folosință îndelungată, precum articole de încălțăminte, țesături, articole de sticlă și ceramică, răspunderea vânzătorului este angajată dacă neconformitatea apare într-un termen de 30 de zile de la data vânzării acestora.</p>	<p>Articolul 18³ alineatul (¹) după cuvîntul „ceramică” se completează cu textul „etc.”;</p>	<p>Articolul 18³. Termene</p> <p>(¹) Pentru produsele altele decât cele de folosință îndelungată, precum articole de încălțăminte, țesături, articole de sticlă și ceramică, etc. răspunderea vânzătorului este angajată dacă neconformitatea apare într-un termen de 30 de zile de la data vânzării acestora.</p>
<p>Articolul 18⁵. Modul de depunere și soluționare a reclamațiilor</p> <p>(3) Dacă vânzătorul/prestatorul refuză să satisfacă reclamația consumatorului conform prevederilor art. 18 alin. (2) și art. 18¹ alin. (1) pe motiv că neconformitatea a apărut din motive imputabile consumatorului și acesta nu este de acord cu asemenea concluzie, vânzătorul/prestatorul este obligat să dovedească vina consumatorului în ceea ce</p>	<p>Articolul 18⁵:</p> <p>la alineatul (3) cuvintele „efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legea” se exclud;</p> <p>se completează cu alineatul (³²) cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 18⁵. Modul de depunere și soluționare a reclamațiilor</p> <p>(3) Dacă vânzătorul/prestatorul refuză să satisfacă reclamația consumatorului conform prevederilor art. 18 alin. (2) și art. 18¹ alin. (1) pe motiv că neconformitatea a apărut din motive imputabile consumatorului și acesta nu este de acord cu asemenea concluzie, vânzătorul/prestatorul este obligat să dovedească vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele apărute</p>

<p>privește deficiențele apărute la produsul vândut, serviciul prestat prin expertiza tehnică efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legea. În acest caz, într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data depunerii reclamației, vânzătorul/prestatorul notifică, printr-un document scris, pe suport de hârtie sau pe orice alt suport durabil, consumatorul cu privire la depunerea cererii de efectuare a expertizei, la datele de contact ale instituției abilitate în desfășurarea expertizelor și, la cererea consumatorului, transmite acestuia dovada înregistrării solicitării de expertiză a produsului corespunzător în instituția respectivă. În caz contrar, vânzătorul/prestatorul este obligat să îndeplinească cerințele prevăzute la art. 18 alin. (2) și art. 18¹ alin. (1).</p>	<p>„(3²) Expertiza tehnică, specificată la alin.(3), poate fi efectuată:</p> <p>a) de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legea;</p> <p>b) de o întreprindere specializată și autorizată de producător, în deservirea tehnică și reparația produselor pentru care se solicită expertiza;</p> <p>c) cu acordul scris al consumatorului, de o întreprindere specializată în deservirea tehnică și reparația produselor sau categoriilor de produse pentru care se solicită expertiza, cu care vânzătorul nu are și nu a avut în ultimii 3 ani tranzacții comerciale.”</p>	<p>la produsul vândut, serviciul prestat prin expertiza tehnică. În acest caz, într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data depunerii reclamației, vânzătorul/prestatorul notifică, printr-un document scris, pe suport de hârtie sau pe orice alt suport durabil, consumatorul cu privire la depunerea cererii de efectuare a expertizei, la datele de contact ale instituției abilitate în desfășurarea expertizelor și, la cererea consumatorului, transmite acestuia dovada înregistrării solicitării de expertiză a produsului corespunzător în instituția respectivă. În caz contrar, vânzătorul/prestatorul este obligat să îndeplinească cerințele prevăzute la art. 18 alin. (2) și art. 18¹ alin. (1).</p> <p>(3²) Expertiza tehnică, specificată la alin.(3), poate fi efectuată:</p> <p>a) de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legea;</p> <p>b) de o întreprindere specializată și autorizată de producător, în deservirea tehnică și reparația produselor pentru care se solicită expertiza;</p> <p>c) cu acordul scris al consumatorului, de o întreprindere specializată în deservirea tehnică și reparația produselor sau categoriilor de produse pentru care se solicită expertiza, cu care vânzătorul nu are și nu a avut în ultimii 3 ani tranzacții comerciale.</p>
<p>Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova</p>		
<p>Articolul 3. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni: ”<i>casă rurală</i> – structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei case (gospodării) proprietate privată amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de locuitori, care respectă stilul arhitectural tradițional (regional,</p>	<p>Art.III. La articolul 3 din Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, noțiunea „casă rurală” va avea cuprins:</p>	<p>Articolul 3. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni: ”<i>casă rurală</i> – structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei sau mai multe case și/sau construcții ce aparțin unei gospodării înregistrate la aceeași adresă, amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de</p>

<p>zonal sau local), cu o capacitate de pînă la 3 camere pentru cazarea a maximum 10 persoane, respectînd în deservirea turiștilor tradițiile populare de trai, muncă și odihnă. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură cu produse din producția proprie sau cu produse crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă;”</p>	<p>„<i>casă rurală</i> – structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei sau mai multe case și/sau construcții ce aparțin unei gospodării înregistrate la aceeași adresă, amplasată în sat sau în oraș cu o populație de pînă la 15 mii de locuitori, care respectă stilul arhitectural tradițional (regional, zonal sau local), precum și tradițiile populare de trai, muncă și odihnă în deservirea turiștilor. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură inclusiv cu produse din producția proprie, crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă”.</p>	<p>locuitori, care respectă stilul arhitectural tradițional (regional, zonal sau local), precum și tradițiile populare de trai, muncă și odihnă în deservirea turiștilor. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură inclusiv cu produse din producția proprie, crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă;”.</p>
<p>Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă</p>		
<p>Articolul 17. Instruirea lucrătorilor</p> <p>(3) Instruirea periodică a muncitorilor se va efectua la intervale ce nu vor depăși 6 luni.</p> <p>(7) Instruirea conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni. Instruirea conducătorilor de unități și lucrătorilor desemnați se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecție și prevenire. Instruirea conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor și reprezentanților lucrătorilor se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciul intern de protecție și prevenire sau de serviciile externe de protecție și prevenire.</p>	<p>Art.IV. - La articolul 17 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008 se modifică după cum urmează:</p> <p>alineatul (3) se completează cu următorul enunț: „Pentru personalul tehnico-administrativ și personalul de birou instruirea periodică se va efectua la intervale ce nu vor depăși 12 luni”;</p> <p>alineatul (7) primul enunț se exclude și se completează cu următorul enunț: „Actele obținute în cadrul instruirii de serviciile externe de protecție și prevenire nu au termen de valabilitate”.</p>	<p>Articolul 17. Instruirea lucrătorilor</p> <p>(3) Instruirea periodică a muncitorilor se va efectua la intervale ce nu vor depăși 6 luni. Pentru personalul tehnico-administrativ și personalul de birou instruirea periodică se va efectua la intervale ce nu vor depăși 12 luni.</p> <p>(7) Instruirea conducătorilor de unități și lucrătorilor desemnați se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecție și prevenire. Instruirea conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor și reprezentanților lucrătorilor se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciul intern de protecție și prevenire sau de serviciile externe de protecție și prevenire. Actele obținute în cadrul instruirii de serviciile externe de protecție și prevenire nu au termen de valabilitate”.</p>

Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008

Articolul 344. Încălcarea cerințelor stabilite în actele normative privind producerea, depozitarea, punerea la dispoziție pe piața și comercializarea produselor, privind prestarea serviciilor și încălcarea regulilor de protecție a consumatorilor

(3) Încălcarea regulilor privind protecția consumatorilor prin:
a) lipsa registrului de reclamații sau neafișarea acestuia la loc vizibil pentru consumatori, neînregistrarea de către vânzător, prestator a reclamației consumatorului refuzul nejustificat de a prezenta (înmâna) registrul de reclamații, nesoluționarea reclamației în termenele stabilite de lege;

Art. V.

La articolul 344 alineatul (3) litera a) va avea următorul cuprins:
”a) neînregistrarea de către vânzător, prestator a reclamației consumatorului, nesoluționarea reclamației în termenele stabilite de lege;”

Articolul 344. Încălcarea cerințelor stabilite în actele normative privind producerea, depozitarea, punerea la dispoziție pe piața și comercializarea produselor, privind prestarea serviciilor și încălcarea regulilor de protecție a consumatorilor

(3) Încălcarea regulilor privind protecția consumatorilor prin:
a) neînregistrarea de către vânzător, prestator a reclamației consumatorului, nesoluționarea reclamației în termenele stabilite de lege;

Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice

Articolul 45. Instruirea igienică a angajaților

(4) Instruirea igienică este realizată de către persoanele fizice și juridice autorizate.

Art. VI. – La articolul 45 din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice alineatul (4) va avea următorul cuprins:
„(4) Instruirea igienică se realizează în mod gratuit, inclusiv la distanță (online).”

Articolul 45. Instruirea igienică a angajaților

(4) Instruirea igienică se realizează în mod gratuit, inclusiv la distanță (online).

Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție

Articolul 3. Depunerea documentelor pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare (anexa nr.1) se elaborează și se emite de către

Art.VII.

La articolul 3, alineatul (1) va avea următorul cuprins:
„(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare (anexa nr. 1) se elaborează și se emite de către primarul unității

Articolul 3. Depunerea documentelor pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare (anexa nr. 1) se elaborează și se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deținătorului

<p>primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deținătorului dreptului de suprafață asupra terenului, cu acordul scris al proprietarului terenului, iar în cazul rețelelor ingineresti și de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului de rețele publice de comunicații electronice (anexa nr.1¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului și la care se anexează, în original și în copii, următoarele documente:</p> <p>b) buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică);</p> <p>c) raportul de expertiză tehnică, în caz de reconstruire, restaurare, modificare sau consolidare a imobilului existent, elaborat de către experți tehnici atestați;</p> <p>c¹) actul care atestă dreptul de proprietate sau dreptul de suprafață asupra terenului;</p> <p>c²) acordul scris al proprietarului terenului pentru lucrările de construcție planificate de suprafațiar. Sunt exceptate de la obligația de a deține și de a prezenta acordul scris al proprietarului administrațiile și rezidenții zonelor economice libere care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobile, pentru lucrările de dezvoltare a infrastructurii de producție (construcția halelor industriale) și a infrastructurii tehnico-edilitare în zonele economice libere, necesare în vederea desfășurării activităților prevăzute de <u>Legea nr.440/2001</u> cu privire la zonele economice libere.</p>	<p>administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deținătorului dreptului de suprafață asupra terenului, iar în cazul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului acestor sisteme și rețele publice (anexa nr. 1¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului și la care se anexează următoarele documente:</p> <p>a) raportul de expertiză tehnică, în caz de reconstruire, restaurare, modificare sau consolidare a imobilului existent, elaborat de către experți tehnici atestați;</p> <p>b) avizul de racordare la rețele - în cazul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele.”.</p>	<p>dreptului de suprafață asupra terenului, iar în cazul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului acestor sisteme și rețele publice (anexa nr. 1¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului și la care se anexează următoarele documente:</p> <p>a) raportul de expertiză tehnică, în caz de reconstruire, restaurare, modificare sau consolidare a imobilului existent, elaborat de către experți tehnici atestați;</p> <p>b) avizul de racordare la rețele - în cazul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele.</p>
<p>Articolul 4. Elaborarea certificatului de urbanism pentru proiectare</p>	<p>Articolul 4: se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 4. Elaborarea certificatului de urbanism pentru proiectare</p>

<p>(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în baza documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului.</p> <p>(2) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(3) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(4) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(5) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(6) În cazul emiterii certificatului de urbanism pentru proiectare pentru imobilele/terenurile amplasate în zonele asupra cărora s-a instituit prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului un regim special, emitentul va obține avizele prevăzute de legislație.</p> <p>(7) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(7¹) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(8) Certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în 2 exemplare. Un exemplar se eliberează solicitantului (beneficiarului), iar altul se păstrează în arhiva emitentului.</p>	<p>„(1¹) În localitățile rurale (sate, comune) în care lipsește documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului pot fi elaborate certificate de urbanism pentru proiectare de construcții cu regim de înălțime de până la 3 nivele - case individuale și încăperi auxiliare la acestea sau clădiri care vor fi destinate activităților comerciale, de prestări servicii, producere sau prelucrare care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației și nu necesită efectuarea evaluării de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.</p> <p>(1²) Pentru eliberarea certificatelor de urbanism în cazurile specificate la alin.(1¹) emitentul este obligat să elaboreze, prin intermediul serviciilor sale abilitate, o schemă de amplasare a imobilului/terenului și a rețelelor edilitare, care, fiind avizată de către arhitectul-șef și organele supravegherii de stat (Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția de Mediu, organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor în comun cu serviciul de salvatori și pompieri), va servi drept temei pentru elaborarea și emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare. Organele supravegherii de stat vor examina schemele de amplasare și vor elibera</p>	<p>(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în baza documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului.</p> <p>„(1¹) În localitățile rurale (sate, comune) în care lipsește documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului pot fi elaborate certificate de urbanism pentru proiectare de construcții cu regim de înălțime de până la 3 nivele - case individuale și încăperi auxiliare la acestea sau clădiri care vor fi destinate activităților comerciale, de prestări servicii, producere sau prelucrare care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației și nu necesită efectuarea evaluării de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.</p> <p>(1²) Pentru eliberarea certificatelor de urbanism în cazurile specificate la alin.(1¹) emitentul este obligat să elaboreze, prin intermediul serviciilor sale abilitate, o schemă de amplasare a imobilului/terenului și a rețelelor edilitare, care, fiind avizată de către arhitectul-șef și organele supravegherii de stat (Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția de Mediu, organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor în comun cu serviciul de salvatori și pompieri), va servi drept temei pentru elaborarea și emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare. Organele supravegherii de stat vor examina schemele de amplasare și vor elibera avizele respective gratuit, în cel mult 5 zile lucrătoare.</p> <p>(2) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(3) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(4) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(5) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(6) În cazul emiterii certificatului de urbanism pentru proiectare pentru imobilele/terenurile amplasate în zonele asupra cărora s-a instituit prin documentația</p>
--	---	--

	<p>avizele respective gratuit, în cel mult 5 zile lucrătoare.”</p> <p>la alineatul (6), după cuvintele „un regim special,” se completează cu cuvintele „precum și în cazul în care, la certificatul de urbanism pentru proiectare, este necesară anexarea avizelor prevăzute la art. 6 alin. (2),”.</p>	<p>de urbanism și de amenajare a teritoriului un regim special, precum și în cazul în care, la certificatul de urbanism pentru proiectare, este necesară anexarea avizelor prevăzute la art. 6 alin. (2) emitentul va obține avizele prevăzute de legislație.</p> <p>(7) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(7¹) – <i>abrogat</i>;</p> <p>(8) Certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în 2 exemplare. Un exemplar se eliberează solicitantului (beneficiarului), iar altul se păstrează în arhiva emitentului.</p>
<p>Articolul 6. Conținutul certificatului de urbanism pentru proiectare</p> <p>(3) Organele supravegherii de stat eliberează gratuit, în termen de până la 5 zile lucrătoare, avizele prevăzute la alin.(2). Avizul (prescripția tehnică) al administratorului drumului, prevăzut la alin.(2) lit.f), se eliberează, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare.</p>	<p>La articolul 6 alineatul (3), textul „15 zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.</p>	<p>Articolul 6. Conținutul certificatului de urbanism pentru proiectare</p> <p>(3) Organele supravegherii de stat eliberează gratuit, în termen de până la 5 zile lucrătoare, avizele prevăzute la alin.(2). Avizul (prescripția tehnică) al administratorului drumului, prevăzut la alin.(2) lit.f), se eliberează, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare.</p>
<p>Articolul 7. Depunerea documentelor pentru obținerea certificatului de urbanism informativ</p> <p>(1) Certificatul de urbanism informativ (anexa nr.2) se elaborează și se eliberează în baza cererii (anexa nr.2¹), la care se anexează, în original și în copie, buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică).</p>	<p>La articolul 7 alineatul (1), cuvintele „la care se anexează, în original și în copie, buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică)” se exclud.</p>	<p>Articolul 7. Depunerea documentelor pentru obținerea certificatului de urbanism informativ</p> <p>(1) Certificatul de urbanism informativ (anexa nr.2) se elaborează și se eliberează în baza cererii (anexa nr.2¹).</p>
<p>Articolul 10. Acte pentru elaborarea documentației de proiect</p> <p>(1) Avizele de racordare la rețelele edilitare, necesare pentru elaborarea documentației de proiect, vor fi eliberate gratuit solicitantului (beneficiarului) de către furnizori (deținători de utilități) în cel mult 20 de zile lucrătoare de la data solicitării.</p>	<p>Articolul 10:</p> <p>la alineatul (1), textul „20 de zile lucrătoare” se substituie prin textul „10 zile lucrătoare”;</p> <p>articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Avizul de racordare și planul de trasare a rețelelor se eliberează pe hârtie sau în format electronic sub</p>	<p>Articolul 10. Acte pentru elaborarea documentației de proiect</p> <p>(1) Avizele de racordare la rețelele edilitare, necesare pentru elaborarea documentației de proiect, vor fi eliberate gratuit solicitantului (beneficiarului) de către furnizori (deținători de utilități) în cel mult 10 de zile lucrătoare de la data solicitării.</p>

<p>(2) Planul de trasare a rețelelor se eliberează gratuit solicitantului (beneficiarului) de către emitent în cel mult 10 zile lucrătoare de la data solicitării.</p>	<p>formă de document electronic, corespunzător solicitării solicitantului (beneficiarului).”</p>	<p>(2) Planul de trasare a rețelelor se eliberează gratuit solicitantului (beneficiarului) de către emitent în cel mult 10 zile lucrătoare de la data solicitării.</p> <p>(3) Avizul de racordare și planul de trasare a rețelelor se eliberează pe hârtie sau în format electronic sub formă de document electronic, corespunzător solicitării solicitantului (beneficiarului).</p>
<p>Articolul 12. Condițiile de eliberare a autorizației de construire</p> <p>(1) Autorizația de construire (anexa nr.3) se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deținătorului dreptului de suprafață asupra terenului, cu acordul scris al proprietarului terenului, iar în cazul rețelelor ingineresti și de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului de rețele publice de comunicații electronice (anexa nr.3¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente:</p> <p>a) acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatarei obiectului construit, iar în cazul construcției rețelelor</p>	<p>Articolul 12: la alineatul (1): în partea dispozitivă, cuvintele „cu acordul scris al proprietarului terenului,” și „lucrătoare” se exclud, iar textul „iar în cazul rețelelor ingineresti și de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului de rețele publice de comunicații electronice” se substituie cu textul „iar în cazul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului acestor sisteme și rețele publice”;</p> <p>litera a) se completează cu următorul enunț: „Acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren nu se solicită în cazul în care cererea se</p>	<p>Articolul 12. Condițiile de eliberare a autorizației de construire</p> <p>(1) Autorizația de construire (anexa nr.3) se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deținătorului dreptului de suprafață asupra terenului, iar în cazul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, energie electrică, al rețelelor ingineresti și de comunicații electronice, cât și al elementelor de infrastructură asociată acestor sisteme și rețele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului acestor sisteme și rețele publice (anexa nr.3¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 30 de zile de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente:</p> <p>a) acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatarei obiectului construit, iar în cazul construcției rețelelor ingineresti și</p>

<p>ingierești și de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – acordul titularului dreptului de proprietate sau de administrare asupra imobilului/terenului ce urmează a fi utilizat pentru construcție;</p> <p>e) buletinul de identitate (în cazul persoanei fizice) sau certificatul de înregistrare (în cazul persoanei juridice);</p> <p>j) actul care atestă dreptul de proprietate sau dreptul de suprafață asupra terenului;</p> <p>k) acordul scris al proprietarului pentru lucrările de construcție planificate de suprafață. Sunt exceptate de la obligația de a deține și de a prezenta acordul scris al proprietarului administrațiile și rezidenții zonelor economice libere care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobile, pentru lucrările de dezvoltare a infrastructurii de producție (construcția halelor industriale) și a infrastructurii tehnico-edilitare în zonele economice libere, necesare în vederea desfășurării activităților prevăzute de <u>Legea nr.440/2001</u> cu privire la zonele economice libere.</p> <p>(²¹) În cazul solicitării autorizării obiectelor din zona de protecție a drumului public, emitentul este obligat să obțină avizul necesar (autorizația de amplasare) în conformitate cu <u>Legea drumurilor nr.509/1995</u>, care se eliberează în termen de până la 20 de zile lucrătoare. Autorizația de construire eliberată în lipsa avizului (autorizației de amplasare) în cauză este nulă.</p>	<p>depune de către deținătorul dreptului de suprafață asupra terenului.”;</p> <p>literele e) și j) se abrogă;</p> <p>la litera k), primul enunț se completează cu textul „dacă aceste lucrări depășesc limitele stabilite prin actul care atestă dreptul de suprafață asupra terenului sau dacă atare acord nu poate fi dedus din actul respectiv.”;</p> <p>la alineatul (²¹), textul „20 de zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.</p>	<p>de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – acordul titularului dreptului de proprietate sau de administrare asupra imobilului/terenului ce urmează a fi utilizat pentru construcție. Acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren nu se solicită în cazul în care cererea se depune de către deținătorul dreptului de suprafață asupra terenului.</p> <p>e) se abrogă</p> <p>j) se abrogă</p> <p>k) acordul scris al proprietarului pentru lucrările de construcție planificate de suprafață dacă aceste lucrări depășesc limitele stabilite prin actul care atestă dreptul de suprafață asupra terenului sau dacă atare acord nu poate fi dedus din actul respectiv. Sunt exceptate de la obligația de a deține și de a prezenta acordul scris al proprietarului administrațiile și rezidenții zonelor economice libere care au înregistrat dreptul de suprafață în registrul bunurilor imobile, pentru lucrările de dezvoltare a infrastructurii de producție (construcția halelor industriale) și a infrastructurii tehnico-edilitare în zonele economice libere, necesare în vederea desfășurării activităților prevăzute de <u>Legea nr.440/2001</u> cu privire la zonele economice libere.</p> <p>(²¹) În cazul solicitării autorizării obiectelor din zona de protecție a drumului public, emitentul este obligat să obțină avizul necesar (autorizația de amplasare) în conformitate cu <u>Legea drumurilor nr.509/1995</u>, care se eliberează în termen de până la 10 de zile lucrătoare. Autorizația de construire eliberată în lipsa avizului (autorizației de amplasare) în cauză este nulă.</p>
---	--	--

Articolul 14. Lucrările de construcție care se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire

(1) Se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte:

j) instalarea mobilierului urban;

m) instalarea rețelelor ingineresti și de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele (instalații provizorii, formate din elemente ușor demontabile) pe imobilele, construcțiile și instalațiile existente ori în interiorul acestora, inclusiv canalizarea subterană existentă pentru cabluri, cu excepția cazurilor în care instalarea acestora presupune intervenții în structura de rezistență, pozări subterane noi și instalarea sau construcția unor structuri de suport cu fundații atașate permanent la teren (piloni, grinzi, console);

Articolul 14:
la alineatul (1):

litera j) va avea următorul cuprins:

„j) instalarea mobilierului urban (standuri stradale mici, cabinele modulare sau telefonice, elemente decorative ale grădinilor publice, rampele pentru pietoni, băncile stradale, stâlpii de iluminat, barierele de acces, coșurile de gunoi, echipamentele sportive și ansamblurile de joacă pentru copii și alte echipamente similare ușor demontabile, amenajarea gazoanelor, plantarea arborilor și arbuștilor inclusiv sistemul de irigare și iluminare decorativă aferent);

litera m) după cuvintele „pozări subterane noi” se completează cu cuvintele „în afara limitelor terenului privat”;

alineatul se completează cu litera q) cu următorul cuprins:

„q) utilizarea tehnologică a clădirilor, inclusiv instalarea sistemelor de automatizare și semnalizare cu

Articolul 14. Lucrările de construcție care se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire

(1) Se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte:

j) instalarea mobilierului urban (standuri stradale mici, cabinele modulare sau telefonice, elemente decorative ale grădinilor publice, rampele pentru pietoni, băncile stradale, stâlpii de iluminat, barierele de acces, coșurile de gunoi, echipamentele sportive și ansamblurile de joacă pentru copii și alte echipamente similare ușor demontabile, amenajarea gazoanelor, plantarea arborilor și arbuștilor inclusiv sistemul de irigare și iluminare decorativă aferent);

m) instalarea rețelelor ingineresti și de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele (instalații provizorii, formate din elemente ușor demontabile) pe imobilele, construcțiile și instalațiile existente ori în interiorul acestora, inclusiv canalizarea subterană existentă pentru cabluri, cu excepția cazurilor în care instalarea acestora presupune intervenții în structura de rezistență, **pozări subterane noi în afara limitelor terenului privat** și instalarea sau construcția unor structuri de suport cu fundații atașate permanent la teren (piloni, grinzi, console);

q) utilizarea tehnologică a clădirilor, inclusiv instalarea sistemelor de automatizare și semnalizare cu respectarea rigorilor sanitare fără schimbarea clasei funcționale a pericolului de incendiu a clădirii/încăperii, cu excepția cazurilor când utilajul

	<p>respectarea rigorilor sanitare fără schimbarea clasei funcționale a pericolului de incendiu a clădirii/încăperii, cu excepția cazurilor când utilajul tehnologic se încadrează în categoriile expuse la art. 4 din Legea nr.151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase”.</p>	<p>tehnologic se încadrează în categoriile expuse la art. 4 din Legea nr.151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase.</p>
<p>Articolul 17. Condițiile de eliberare a autorizației de desființare</p> <p>(1) Autorizația de desființare (anexa nr.4) se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii beneficiarului (anexa nr.4¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente:</p> <p>b) proiectul de organizare a executării lucrărilor de desființare;</p> <p>c) buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică);</p> <p>d) expertiza tehnică, în cazul desființării parțiale a imobilului;</p> <p>e) acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren, ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de desființare totală sau parțială a imobilului;</p> <p>f) avizul pozitiv al Ministerului Culturii, în cazul monumentelor de istorie, artă și arhitectură sau al obiectelor situate în zone construite înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.</p>	<p>Articolul 17:</p> <p>la alineatul (1), litera c) se abrogă;</p> <p>la alineatul (1¹), textul „20 de zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.</p>	<p>Articolul 17. Condițiile de eliberare a autorizației de desființare</p> <p>(1) Autorizația de desființare (anexa nr.4) se emite de către primarul unității administrativ-teritoriale în baza cererii beneficiarului (anexa nr.4¹), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente:</p> <p>b) proiectul de organizare a executării lucrărilor de desființare;</p> <p>c) se abrogă</p> <p>d) expertiza tehnică, în cazul desființării parțiale a imobilului;</p> <p>e) acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren, ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de desființare totală sau parțială a imobilului;</p> <p>f) avizul pozitiv al Ministerului Culturii, în cazul monumentelor de istorie, artă și arhitectură sau al obiectelor situate în zone construite înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.</p> <p>(1¹) În cazul amplasării imobilului (obiectului) în zona de protecție a drumului public, emitentul va solicita de la administratorul drumului acordul de desființare, care</p>

<p>(1¹) În cazul amplasării imobilului (obiectului) în zona de protecție a drumului public, emitentul va solicita de la administratorul drumului acordul de desființare, care se eliberează în condițiile <u>Legii drumurilor nr.509/1995</u>, în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare.</p>		<p>se eliberează în condițiile <u>Legii drumurilor nr.509/1995</u>, în termen de cel mult 10 de zile lucrătoare.</p>
<p>Articolul 21. Dispoziții generale privind emiterea certificatelor de urbanism și autorizației de construire/desființare</p> <p>(1) Certificatele de urbanism și autorizația de construire/desființare se emit de către primarii municipiilor, orașelor, comunelor și satelor pentru construcții (lucrări de construcție/desființare) de orice destinație și tip de proprietate.</p> <p>(2) Pentru obiecte complexe (magistrale de transport și comunicații), amplasate pe terenuri ale mai multor unități administrativ-teritoriale, certificatele de urbanism pentru proiectare și autorizațiile de construire/desființare se emit de către președinții raioanelor în baza avizelor eliberate de către primarii localităților pe ale căror teritorii se vor desfășura activitățile preconizate.</p> <p>(3) Primarul localității va emite avizul stabilit la alin.(2) în cel mult 10 zile lucrătoare de la data primirii solicitării. Avizul va conține informații necesare pentru elaborarea certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construire/desființare.</p>	<p>Articolul 21 se completează cu alineatele (4)-(7) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Autoritățile emitente ale certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare sunt obligate să recepționeze solicitări ale certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare în formă de documente electronice.</p> <p>(5) În cazul indicat la alineatul (4), autoritatea emitentă poate solicita, la eliberarea actului permisiv corespunzător sau în termen de până la 30 de zile de la data eliberării acestuia, să-i fie puse la dispoziție originalele documentelor, în cazul în care acestea au fost prezentate fără a fi semnate cu semnătura electronică calificată, pentru a verifica autenticitatea informațiilor cuprinse de copiile în cauză.</p> <p>(6) În cazul în care, în scopul eliberării certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare, autoritățile emitente au nevoie de informațiile cu privire la solicitant (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile,</p>	<p>Articolul 21. Dispoziții generale privind emiterea certificatelor de urbanism și autorizației de construire/desființare</p> <p>(1) Certificatele de urbanism și autorizația de construire/desființare se emit de către primarii municipiilor, orașelor, comunelor și satelor pentru construcții (lucrări de construcție/desființare) de orice destinație și tip de proprietate.</p> <p>(2) Pentru obiecte complexe (magistrale de transport și comunicații), amplasate pe terenuri ale mai multor unități administrativ-teritoriale, certificatele de urbanism pentru proiectare și autorizațiile de construire/desființare se emit de către președinții raioanelor în baza avizelor eliberate de către primarii localităților pe ale căror teritorii se vor desfășura activitățile preconizate.</p> <p>(3) Primarul localității va emite avizul stabilit la alin.(2) în cel mult 10 zile lucrătoare de la data primirii solicitării. Avizul va conține informații necesare pentru elaborarea certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construire/desființare.</p> <p>(4) Autoritățile emitente ale certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare sunt obligate să recepționeze solicitări ale certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare în formă de documente electronice.</p> <p>(5) În cazul indicat la alineatul (4), autoritatea emitentă poate solicita, la eliberarea actului permisiv corespunzător sau în termen de până la 30</p>

	<p>IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cerere, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, entitățile care dețin registrele în cauză sunt obligate să ofere în mod gratuit autorității emitente a actului permisiv informația solicitată în termen de cel mult o zi lucrătoare, fără implicarea solicitantului.</p> <p>(7) La solicitarea și eliberarea certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare, autoritățile emitente asigură aplicarea corespunzătoare a procedurilor stabilite în Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.”.</p>	<p>de zile de la data eliberării acestuia, să-i fie puse la dispoziție originalele documentelor, în cazul în care acestea au fost prezentate fără a fi semnate cu semnătura electronică calificată, pentru a verifica autenticitatea informațiilor cuprinse de copiile în cauză.</p> <p>(6) În cazul în care, în scopul eliberării certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare, autoritățile emitente au nevoie de informațiile cu privire la solicitant (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cerere, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, entitățile care dețin registrele în cauză sunt obligate să ofere în mod gratuit autorității emitente a actului permisiv informația solicitată în termen de cel mult o zi lucrătoare, fără implicarea solicitantului.</p> <p>(7) La solicitarea și eliberarea certificatului de urbanism și autorizației de construire/desființare, autoritățile emitente asigură aplicarea corespunzătoare a procedurilor stabilite în Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.</p>
--	--	--

Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

<p>Articolul 15. Obligațiile operatorului (2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: d) să elibereze avize de racordare/branșare la rețeaua publică de apă și de canalizare în termen de cel mult 20 de zile calendaristice din momentul de depunere a solicitării și a prezentării documentelor</p>	<p>Articolul 15 din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.60–65, art.123), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p>Articolul 15. Obligațiile operatorului (2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: d) să elibereze avize de racordare/branșare la rețeaua publică de apă și de canalizare în termen de cel mult 10 de zile calendaristice din momentul de depunere a solicitării și a prezentării documentelor</p>
---	---	--

<p>necesare indicate în Regulamentul de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>(4) Operatorul este obligat să utilizeze mijloace electronice de comunicație, în măsura în care acestea sunt disponibile, funcționale și adecvate circumstanțelor, în raport cu consumatorii și potențialii consumatori, în procesul de comunicare, de soluționare a petițiilor, de negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Operatorul nu poate refuza sau ignora examinarea cererilor, reclamațiilor și sesizărilor din motiv că au fost depuse în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.</p>	<p>la alineatul (2) litera d), textul „ 20 de zile calendaristice” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”;</p> <p>la alineatul (4), primul enunț se completează cu textul „la etapele de proiectare, construire, punere în funcțiune a rețelelor publice de alimentare cu apă și/sau canalizare, precum și a construcțiilor și instalațiilor acestora, la branșarea/debranșarea la/de la rețelele publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare”;</p> <p>articolul se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) În cazul în care, operatorul, în relațiile sale cu consumatorii și potențialii consumatori, are nevoie de informațiile cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru branșarea/debranșarea acestora de la rețelele publice de</p>	<p>necesare indicate în Regulamentul de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>(4) Operatorul este obligat să utilizeze mijloace electronice de comunicație, în măsura în care acestea sunt disponibile, funcționale și adecvate circumstanțelor, în raport cu consumatorii și potențialii consumatori, în procesul de comunicare, de soluționare a petițiilor, de negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor la etapele de proiectare, construire, punere în funcțiune a rețelelor publice de alimentare cu apă și/sau canalizare, precum și a construcțiilor și instalațiilor acestora, la branșarea/debranșarea la/de la rețelele publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare. Operatorul nu poate refuza sau ignora examinarea cererilor, reclamațiilor și sesizărilor din motiv că au fost depuse în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.</p> <p>(5) În cazul în care, operatorul, în relațiile sale cu consumatorii și potențialii consumatori, are nevoie de informațiile cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru branșarea/debranșarea acestora de la rețelele publice de alimentare cu apă și/sau canalizare, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permise, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără</p>
--	--	--

	<p>alimentare cu apă și/sau canalizare, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea consumatorilor și a potențialilor consumatori.”.</p>	<p>implicarea consumatorilor și a potențialilor consumatori.</p>
<p>Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014</p>		
<p>Art.49. – Operatorii de transport rutier/întreprinderile care efectuează operațiuni de transport rutier au următoarele obligații:</p> <p>i) să asigure efectuarea controlului medical al conducătorului auto înainte de a începe operațiunea de transport rutier în baza unei foi de parcurs noi. Criteriile conform cărora conducătorii auto vor fi supuși controlului medical se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate, după consultarea Ministerului Sănătății; să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier înainte de a începe operațiunea de transport rutier în baza unei foi de parcurs noi, cu excepția celor de pe rute internaționale care vor fi supuse controlului tehnic înainte de plecare în fiecare cursă. Criteriile privind controlul tehnic al vehiculelor rutiere se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate.</p>	<p>Art. IX.</p> <p>La articolul 49 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 247–248, art. 568), cu modificările ulterioare, litera i) va avea următorul cuprins:</p> <p>”i) să asigure efectuarea controlului medical al conducătorilor auto nu mai rar de o dată la 12 ore de muncă, cu excepția conducătorilor auto care activează pe rutele internaționale, aceștia fiind supuși controlului medical cu cel mult 3 ore pînă la plecarea în cursă. Criteriile conform cărora conducătorii auto vor fi supuși controlului medical se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate, după consultarea Ministerului Sănătății; să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier nu mai rar de o dată la 20 de ore de lucru, cu excepția celor de pe rutele</p>	<p>Art.49. – Operatorii de transport rutier/întreprinderile care efectuează operațiuni de transport rutier au următoarele obligații:</p> <p>i) să asigure efectuarea controlului medical al conducătorilor auto nu mai rar de o dată la 12 ore de muncă, cu excepția conducătorilor auto care activează pe rutele internaționale, aceștia fiind supuși controlului medical cu cel mult 3 ore pînă la plecarea în cursă. Criteriile conform cărora conducătorii auto vor fi supuși controlului medical se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate, după consultarea Ministerului Sănătății; să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier nu mai rar de o dată la 20 de ore de lucru, cu excepția celor de pe rutele internaționale care vor fi supuse controlului tehnic înainte de plecarea în fiecare cursă. Criteriile privind controlul tehnic al vehiculelor rutiere se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate;</p>

internaționale care vor fi supuse controlului tehnic înainte de plecarea în fiecare cursă. Criteriile privind controlul tehnic al vehiculelor rutiere se aprobă prin instrucțiune de către organul central de specialitate;”.

Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015

Articolul 26. Criterii de atribuire a contractului de achiziții publice

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor legale sau administrative privind prețul anumitor bunuri ori remunerarea anumitor servicii, autoritatea contractantă atribuie contractul de achiziții publice/acordul-cadru ofertantului care a depus oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic.

(2) În sensul prevederelor alin. (1), autoritatea contractantă stabilește oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic pe baza criteriului de atribuire și a factorilor de evaluare prevăzuți în documentația de atribuire.

(3) Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic în conformitate cu prevederile alin. (2), autoritatea contractantă are dreptul de a aplica unul dintre următoarele criterii de atribuire:

- a) prețul cel mai scăzut;
- b) costul cel mai scăzut;
- c) cel mai bun raport calitate-preț;
- d) cel mai bun raport calitate-cost.

(4) În sensul alin. (3) lit. b), costul cel mai scăzut se determină pe considerente de rentabilitate, utilizând factori precum calcularea costurilor pe ciclul de viață.

Art. X.

Articolul 26:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Criteriile prevăzute la alin.(3) lit. a) și b) sunt subsidiare și se utilizează în contextul criteriilor de la alin.(3) lit. c) sau d) sau în calitate de criteriu de atribuire suplimentar conform alin.(18). Criteriul prevăzut la alin.(3) lit. a) nu poate fi utilizat în mod separat în calitate de criteriu unic sau decisiv, acesta necesită a fi suprapus cu alte criterii, care la rândul lor vor avea o pondere cumulativă cel puțin tot atât de mare ca și criteriul prevăzut la alin.(3) lit. a).”;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) În cazul aplicării criteriilor de atribuire prevăzute la alin.(3) lit. c) și d), ponderea maximă pe care elementul de preț o are în cadrul criteriului de atribuire a contractului de achiziții publice/acordului-cadru

Articolul 26. Criterii de atribuire a contractului de achiziții publice

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor legale sau administrative privind prețul anumitor bunuri ori remunerarea anumitor servicii, autoritatea contractantă atribuie contractul de achiziții publice/acordul-cadru ofertantului care a depus oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic.

(2) În sensul prevederelor alin. (1), autoritatea contractantă stabilește oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic pe baza criteriului de atribuire și a factorilor de evaluare prevăzuți în documentația de atribuire.

(3) Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic în conformitate cu prevederile alin. (2), autoritatea contractantă are dreptul de a aplica unul dintre următoarele criterii de atribuire:

- a) prețul cel mai scăzut;
- b) costul cel mai scăzut;
- c) cel mai bun raport calitate-preț;
- d) cel mai bun raport calitate-cost.

(3¹) Criteriile prevăzute la alin.(3) lit. a) și b) sunt subsidiare și se utilizează în contextul criteriilor de la alin.(3) lit. c) sau d) sau în calitate de criteriu de atribuire suplimentar conform alin.(18). Criteriul prevăzut la alin.(3) lit. a) nu poate fi utilizat în mod separat în calitate de criteriu unic sau decisiv, acesta necesită a fi suprapus cu alte criterii, care la rândul

<p>(5) În sensul alin. (3) lit. c), criteriul de atribuire cel mai bun raport calitate-preț include, de regulă, un element de preț sau de cost. În situația în care autoritatea contractantă inițiază o procedură de achiziție publică cu buget fix, în care elementul de preț sau de cost este un preț sau cost fix, factorii de evaluare se referă numai la aspecte calitative ale bunurilor, lucrărilor sau serviciilor care fac obiectul achiziției.</p> <p>(12) În cazul aplicării criteriilor de atribuire prevăzute la alin. (3) lit. c) și d), ponderea minimă pe care elementul de preț o are în cadrul criteriului de atribuire a contractului de achiziții publice/acordului-cadru este:</p> <p>a) pentru contractele de achiziții publice de bunuri – 60%;</p> <p>b) pentru contractele de achiziții publice de lucrări – 80%;</p> <p>c) pentru contractele de achiziții publice de servicii – 40%.</p>	<p>este de 50% pentru orice tip de achiziție.”</p>	<p>lor vor avea o pondere cumulativă cel puțin tot atât de mare ca și criteriul prevăzut la alin.(3) lit. a).”;</p> <p>(4) În sensul alin. (3) lit. b), costul cel mai scăzut se determină pe considerente de rentabilitate, utilizând factori precum calcularea costurilor pe ciclul de viață.</p> <p>(5) În sensul alin. (3) lit. c), criteriul de atribuire cel mai bun raport calitate-preț include, de regulă, un element de preț sau de cost. În situația în care autoritatea contractantă inițiază o procedură de achiziție publică cu buget fix, în care elementul de preț sau de cost este un preț sau cost fix, factorii de evaluare se referă numai la aspecte calitative ale bunurilor, lucrărilor sau serviciilor care fac obiectul achiziției.</p> <p>(12) În cazul aplicării criteriilor de atribuire prevăzute la alin.(3) lit. c) și d), ponderea maximă pe care elementul de preț o are în cadrul criteriului de atribuire a contractului de achiziții publice/acordului-cadru este de 50% pentru orice tip de achiziție.</p>
<p>Articolul 56. Negocierea fără publicarea prealabilă</p> <p>(3) În cazul contractelor de achiziții publice de bunuri, autoritatea contractantă efectuează achiziții prin negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare dacă:</p> <p>a) aceste bunuri sînt produse numai în scopul cercetării-dezvoltării sau experimentării. Prezenta dispoziție nu se aplică producției cantitative menite să stabilească viabilitatea comercială a bunului sau să amortizeze costurile de cercetare-dezvoltare;</p> <p>b) contractul de achiziții publice se referă la livrările suplimentare efectuate de furnizorul inițial, destinate fie pentru înlocuirea parțială a bunurilor sau a instalațiilor de uz curent, fie pentru extinderea bunurilor sau a instalațiilor existente, dacă schimbarea furnizorului ar obliga autoritatea</p>	<p>Articolul 56: alineatul (3) litera c) se completează cu cuvintele „sau o bursă de mărfuri”; se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) În cazul contractelor de achiziție de bunuri, autoritatea contractantă nu este obligată să publice în prealabil un anunț de participare dacă organizează procedurile de negociere pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri.”</p>	<p>Articolul 56. Negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare</p> <p>(3) În cazul contractelor de achiziții publice de bunuri, autoritatea contractantă efectuează achiziții prin negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare dacă:</p> <p>c) bunurile ce urmează a fi procurate sînt cotate și achiziționate la o bursă de materii prime sau o bursă de mărfuri;</p> <p>„(3¹) În cazul contractelor de achiziție de bunuri, autoritatea contractantă nu este obligată să publice în prealabil un anunț de participare dacă organizează procedurile de negociere pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri.”</p>

<p>contractantă să achiziționeze un material tehnic cu caracteristici diferite, care duce la incompatibilitate sau la dificultăți tehnice disproporționate de utilizare și întreținere. De regulă, durata unor astfel de contracte, precum și cea a contractelor reînnoite, nu poate fi mai mare de 3 ani;</p> <p>c) bunurile ce urmează a fi procurate sînt cotate și achiziționate la o bursă de materii prime;</p> <p>d) contractul de achiziții publice se referă la procurarea de bunuri în condiții deosebit de avantajoase, fie de la un furnizor care își încetează definitiv activitățile comerciale, fie de la un administrator al procedurii de insolvență, fie în baza unei proceduri de plan sau a unei alte proceduri de aceeași natură, în temeiul legislației naționale.</p>		
<p>Articolul 70. Oferta anormal de scăzută</p> <p>(1) Ofertă anormal de scăzută poate fi oferta de vânzare a bunurilor, de executare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor la un preț semnificativ mai scăzut în comparație cu ofertele altor ofertanți sau în raport cu bunurile, lucrările sau serviciile care urmează a fi furnizate, executate sau prestate în situația în care ofertantul nu reușește să demonstreze accesul său la o tehnologie specială sau la condiții de piață mai avantajoase care i-ar permite să ofere un asemenea preț scăzut al ofertei.</p> <p>(2) În cazul achiziției publice de lucrări, o ofertă prezintă un preț semnificativ mai scăzut în comparație cu ofertele altor ofertanți sau în raport cu lucrările ce urmează a fi executate dacă prețul ofertat reprezintă mai puțin de 85% din valoarea lucrărilor, calculată de autoritatea contractantă în modul stabilit.</p> <p>(3) Autoritatea contractantă este obligată să asigure operatorului economic posibilitatea de justificare a prețului anormal de scăzut. În cazul unei oferte care are un preț aparent anormal de scăzut în</p>	<p>Articolul 70 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) În cazul achiziției publice de bunuri sau servicii, o ofertă prezintă un preț semnificativ mai scăzut în comparație cu ofertele altor ofertanți dacă prețul ofertat este cu cel puțin 20% mai mic decît prețul mediu de piață pentru bunuri/servicii de categorie și calitate similară.”</p>	<p>Articolul 70. Oferta anormal de scăzută</p> <p>(1) Ofertă anormal de scăzută poate fi oferta de vânzare a bunurilor, de executare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor la un preț semnificativ mai scăzut în comparație cu ofertele altor ofertanți sau în raport cu bunurile, lucrările sau serviciile care urmează a fi furnizate, executate sau prestate în situația în care ofertantul nu reușește să demonstreze accesul său la o tehnologie specială sau la condiții de piață mai avantajoase care i-ar permite să ofere un asemenea preț scăzut al ofertei.</p> <p>(2) În cazul achiziției publice de lucrări, o ofertă prezintă un preț semnificativ mai scăzut în comparație cu ofertele altor ofertanți sau în raport cu lucrările ce urmează a fi executate dacă prețul ofertat reprezintă mai puțin de 85% din valoarea lucrărilor, calculată de autoritatea contractantă în modul stabilit.</p> <p>(2¹) În cazul achiziției publice de bunuri sau servicii, o ofertă prezintă un preț semnificativ mai scăzut în comparație cu ofertele altor ofertanți dacă prețul ofertat este cu cel puțin 20% mai mic decît</p>

<p>raport cu ceea ce urmează a fi furnizat, executat sau prestat, autoritatea contractantă are obligația de a solicita ofertantului, în scris și înainte de a lua o decizie de respingere a acelei oferte, detalii și precizări pe care le consideră semnificative cu privire la ofertă, precum și de a verifica răspunsurile care justifică prețul respectiv.</p>		<p>prețul mediu de piață pentru bunuri/servicii de categorie și calitate similară.</p> <p>(3) Autoritatea contractantă este obligată să asigure operatorului economic posibilitatea de justificare a prețului anormal de scăzut. În cazul unei oferte care are un preț aparent anormal de scăzut în raport cu ceea ce urmează a fi furnizat, executat sau prestat, autoritatea contractantă are obligația de a solicita ofertantului, în scris și înainte de a lua o decizie de respingere a acelei oferte, detalii și precizări pe care le consideră semnificative cu privire la ofertă, precum și de a verifica răspunsurile care justifică prețul respectiv.</p>
--	--	--

Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică

<p>Articolul 47. Eliberarea avizului de racordare la rețelele electrice</p> <p>(1) Orice persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite racordarea instalației de utilizare, a centralei electrice ce îi aparține la rețeaua electrică a operatorului de sistem care își desfășoară activitatea în limitele teritoriului autorizat prin licență.</p> <p>(3) Avizul de racordare se eliberează gratuit. Operatorul de sistem este obligat să colaboreze cu solicitantul la alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare. La eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să comunice solicitantului costul estimat pentru executarea instalației de racordare. Se interzice includerea în avizele de racordare a cerințelor care nu sunt stabilite în mod expres în documentele normativ-tehnice sau a cerințelor de calitate superioare celor minime stabilite în documentele normativ-tehnice.</p>	<p>Art. XI.</p> <p>Articolul 47:</p> <p>alineatul (1) se completează cu următorul enunț „Cererea de eliberare a avizului de racordare și anexele la ea se depun direct la sediul operatorului de sistem, fie prin scrisoare recomandată sau prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare sub formă de document electronic.”;</p> <p>la alineatul (3), primul enunț va avea următorul cuprins: „Avizul de racordare se eliberează gratuit, pe suport de hârtie sau sub formă de document electronic.”.</p>	<p>Articolul 47. Eliberarea avizului de racordare la rețelele electrice</p> <p>(1) Orice persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite racordarea instalației de utilizare, a centralei electrice ce îi aparține la rețeaua electrică a operatorului de sistem care își desfășoară activitatea în limitele teritoriului autorizat prin licență. Cererea de eliberare a avizului de racordare și anexele la ea se depun direct la sediul operatorului de sistem, fie prin scrisoare recomandată sau prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare sub formă de document electronic.</p> <p>(3) Avizul de racordare se eliberează gratuit, pe suport de hârtie sau sub formă de document electronic. Operatorul de sistem este obligat să colaboreze cu solicitantul la alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare. La eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să comunice solicitantului costul estimat pentru executarea instalației de racordare. Se interzice includerea în avizele de racordare a cerințelor care nu</p>
--	--	--

		sunt stabilite în mod expres în documentele normativ-tehnice sau a cerințelor de calitate superioare celor minime stabilite în documentele normativ-tehnice.
<p>Articolul 92. Examinarea neînțelegerilor de către întreprinderile electroenergetice</p> <p>(10) Întreprinderile electroenergetice sunt obligate să utilizeze mijloacele electronice de comunicație în măsura în care acestea sunt disponibile, funcționale și adecvate circumstanțelor, în raport cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, în procesul de comunicare, de soluționare a petițiilor, de negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Întreprinderile electroenergetice nu pot refuza sau ignora examinarea cererilor, reclamațiilor și sesizărilor din motiv că au fost depuse în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.</p>	<p>Articolul 92:</p> <p>la alineatul (10), după cuvintele „în procesul de comunicare,” se completează cu textul „de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare sau modernizare a rețelelor electrice de transport și de distribuție, de asigurare a accesului la rețelele electrice de transport și de distribuție,”;</p> <p>articolul se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:</p> <p>„(11) În cazul în care, întreprinderile electroenergetice, în relațiile lor cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, au nevoie de informații cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru bransarea/debransarea acestora de la rețelelor electrice de transport și de distribuție, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali,</p>	<p>Articolul 92. Examinarea neînțelegerilor de către întreprinderile electroenergetice</p> <p>(10) Întreprinderile electroenergetice sunt obligate să utilizeze mijloacele electronice de comunicație în măsura în care acestea sunt disponibile, funcționale și adecvate circumstanțelor, în raport cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, în procesul de comunicare, de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare sau modernizare a rețelelor electrice de transport și de distribuție, de asigurare a accesului la rețelele electrice de transport și de distribuție, de soluționare a petițiilor, de negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Întreprinderile electroenergetice nu pot refuza sau ignora examinarea cererilor, reclamațiilor și sesizărilor din motiv că au fost depuse în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.</p> <p>(11) În cazul în care, întreprinderile electroenergetice, în relațiile lor cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, au nevoie de informații cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru bransarea/debransarea acestora de la rețelelor electrice de transport și de distribuție, care se conțin</p>

	Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem.”	în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem.
--	--	--

Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale

<p>Articolul 61. Eliberarea avizului de racordare la rețelele de gaze natural</p> <p>(2) Operatorul de sistem este obligat să elibereze solicitantului potențial consumator final avizul de racordare în termen de cel mult 15 zile calendaristice de la înregistrarea solicitării și prezentarea documentelor stabilite în Regulamentul privind racordarea. Avizul de racordare pentru producătorii de gaze naturale și pentru operatorii depozitelor de stocare se eliberează de operatorul de sistem în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la înregistrarea solicitării și prezentarea documentelor stabilite în Regulamentul privind racordarea.</p>	<p>Art. XII.</p> <p>La articolul 61 alineatul (2), textul „15 zile calendaristice” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.</p>	<p>Articolul 61. Eliberarea avizului de racordare la rețelele de gaze natural</p> <p>(2) Operatorul de sistem este obligat să elibereze solicitantului potențial consumator final avizul de racordare în termen de cel mult 10 zile calendaristice de la înregistrarea solicitării și prezentarea documentelor stabilite în Regulamentul privind racordarea. Avizul de racordare pentru producătorii de gaze naturale și pentru operatorii depozitelor de stocare se eliberează de operatorul de sistem în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la înregistrarea solicitării și prezentarea documentelor stabilite în Regulamentul privind racordarea.</p>
<p>Articolul 110. Examinarea neînțelegerilor de către întreprinderile de gaze natural</p> <p>(10) Întreprinderile de gaze naturale sunt obligate să utilizeze mijloace electronice de comunicație în măsura în care acestea sunt disponibile, funcționale și adecvate circumstanțelor, în raport cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, în procesul de comunicare, de soluționare a reclamațiilor, de negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Întreprinderile de gaze</p>	<p>Articolul 110:</p> <p>la alineatul (10), după cuvintele „în procesul de comunicare,” se completează cu textul „de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare sau modernizare a rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale, de asigurare a accesului la rețelele de transport și de distribuție a gazelor naturale,”;</p>	<p>Articolul 110. Examinarea neînțelegerilor de către întreprinderile de gaze natural</p> <p>(10) Întreprinderile de gaze naturale sunt obligate să utilizeze mijloace electronice de comunicație în măsura în care acestea sunt disponibile, funcționale și adecvate circumstanțelor, în raport cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, în procesul de comunicare, de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare sau modernizare a rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale, de asigurare a accesului la rețelele de</p>

<p>naturale nu pot refuza sau ignora examinarea cererilor, reclamațiilor și sesizărilor din motiv că au fost depuse în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.</p>	<p>articolul se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins: „(11) În cazul în care, întreprinderile de gaze naturale, în relațiile lor cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, au nevoie de informații cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru branșarea/debranșarea acestora de la rețelele de transport și de distribuție a gazelor naturale, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem.”.</p>	<p>transport și de distribuție a gazelor naturale, de soluționare a reclamațiilor, de negociere, încheiere, executare, modificare și încetare a contractelor. Întreprinderile de gaze naturale nu pot refuza sau ignora examinarea cererilor, reclamațiilor și sesizărilor din motiv că au fost depuse în formă electronică, dacă acestea întrunesc cerințele prevăzute de legislația ce reglementează documentele electronice.</p> <p>(11) În cazul în care, întreprinderile de gaze naturale, în relațiile lor cu potențialii consumatori, consumatorii finali și utilizatorii de sistem, au nevoie de informații cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru branșarea/debranșarea acestora de la rețelele de transport și de distribuție a gazelor naturale, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem.</p>
<p>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</p>		
<p>Articolul 56. Intrarea în vigoare a actelor normative (1) Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul</p>	<p>Art. XIII. Articolul 56 alineatul (2) se completează la începutul alineatului cu următoarele cuvinte „Pentru legile care reglementează</p>	<p>Articolul 56. Intrarea în vigoare a actelor normative (2) Pentru legile care reglementează activitatea de întreprinzător în partea ce se referă la stabilirea de obligații, cerințe sau interdicții suplimentare în desfășurarea activității economice, pentru legile care</p>

<p>actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p> <p>(2) Pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective.</p>	<p>activitatea de întreprinzător în partea ce se referă la stabilirea de obligații, cerințe sau interdicții suplimentare în desfășurarea activității economice.”.</p>	<p>modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective.</p>
<p>Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale</p>		
<p>Articolul 40. Negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare</p> <p>(3) În cazul contractelor de achiziții de bunuri, entitatea contractantă poate să efectueze achiziții prin negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare dacă:</p> <p>a) aceste bunuri sunt produse numai în scopul cercetării-dezvoltării sau experimentării. Prezenta dispoziție nu se aplică producției cantitative menite să stabilească viabilitatea comercială a bunului sau să amortizeze costurile de cercetare-dezvoltare;</p> <p>b) contractul de achiziții se referă la livrările suplimentare efectuate de furnizorul inițial, destinate fie pentru înlocuirea parțială a bunurilor sau a instalațiilor de uz curent, fie pentru extinderea bunurilor sau a instalațiilor existente, dacă schimbarea furnizorului ar obliga entitatea contractantă să achiziționeze un material tehnic cu caracteristici diferite, care duce la incompatibilitate sau la dificultăți tehnice disproporționate de utilizare și întreținere;</p> <p>c) bunurile ce urmează a fi procurate sunt cotate și achiziționate la o bursă de materii prime;</p> <p>d) contractul de achiziții se referă la procurarea de bunuri în condiții deosebit de avantajoase, fie de la un furnizor care își încetează definitiv activitățile</p>	<p>Art. XIV. Articolul 40 alineatul (3) litera c) se completează cu cuvintele „sau o bursă de mărfuri”; se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) În cazul contractelor de achiziție de bunuri, autoritatea contractantă nu este obligată să publice în prealabil un anunț de participare dacă organizează procedurile de negociere pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri.”</p>	<p>Articolul 40. Negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare</p> <p>(3) În cazul contractelor de achiziții de bunuri, entitatea contractantă poate să efectueze achiziții prin negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare dacă:</p> <p>c) bunurile ce urmează a fi procurate sunt cotate și achiziționate la o bursă de materii prime sau o bursă de mărfuri;</p> <p>(3¹) În cazul contractelor de achiziție de bunuri, autoritatea contractantă nu este obligată să publice în prealabil un anunț de participare dacă organizează procedurile de negociere pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri.</p>

<p>comerciale, fie de la un administrator al procedurii de insolvență;</p> <p>e) contractul se referă la achiziții de oportunitate, când este posibil să se achiziționeze bunuri profitând de o ocazie deosebit de avantajoasă, disponibilă pentru un timp foarte scurt, la un preț considerabil mai scăzut decât prețurile practicate în mod normal pe piață.</p>		
--	--	--

Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere

<p>Articolul 11. Cererea de certificare a cheii publice</p> <p>(1) Cererea de certificare a cheii publice se depune în formă electronică, semnată cu semnătură electronică sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic, și/sau în formă de document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului.</p>	<p>Art. XV. Articolul 11: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Cererea de certificare a cheii publice se depune: a) sub formă de document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului; b) sub formă de document electronic, semnată cu semnătură electronică sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic; c) sub formă de document electronic, generat și transmis în mod automatizat după trecerea procedurii de identificare de către solicitant prin intermediul unui serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare automatizate, fără operator uman; d) sub formă de imagini video, înregistrate de către solicitant prin intermediul serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare cu operator uman.”;</p>	<p>Articolul 11. Cererea de certificare a cheii publice</p> <p>(1) Cererea de certificare a cheii publice se depune:</p> <p>a) sub formă de document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului;</p> <p>b) sub formă de document electronic, semnată cu semnătură electronică sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic;</p> <p>c) sub formă de document electronic, generat și transmis în mod automatizat după trecerea procedurii de identificare de către solicitant prin intermediul unui serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare automatizate, fără operator uman;</p> <p>d) sub formă de imagini video, înregistrate de către solicitant prin intermediul serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare cu operator uman.</p>
---	---	---

<p>(2) Cererea de certificare a cheii publice conține:</p> <p>a) datele de identificare ale solicitantului;</p> <p>b) alte date ale solicitantului, în funcție de scopul pentru care se eliberează certificatul cheii publice, precum și informațiile necesare pentru comunicarea cu acesta.</p>	<p>alineatul (2) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:</p> <p>„c) consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal.”;</p> <p>se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal se exprimă sub una din formele prevăzute la alin. (1).”.</p>	<p>(2) Cererea de certificare a cheii publice conține:</p> <p>a) datele de identificare ale solicitantului;</p> <p>b) alte date ale solicitantului, în funcție de scopul pentru care se eliberează certificatul cheii publice, precum și informațiile necesare pentru comunicarea cu acesta;</p> <p>c) consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal.</p> <p>(3) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, consimțământul de prelucrare a datelor cu caracter personal se exprimă sub una din formele prevăzute la alin. (1).</p>
<p>Articolul 12. Examinarea cererii de certificare a cheii publice</p> <p>(1) Cererea de certificare a cheii publice este examinată de către prestatorul de servicii de încredere în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, dacă părțile nu stabilesc altfel.</p> <p>(2) În baza deciziei de certificare a cheii publice, prestatorul de servicii de încredere creează și eliberează certificatul cheii publice.</p>	<p>Articolul 12 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) În cazul cererilor depuse în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) literele b) și c), prestatorul de servicii de încredere este în drept să implementeze soluții de automatizare a procesului de examinare a cererii și de emitere a deciziei de certificare a cheii publice.”.</p>	<p>Articolul 12. Examinarea cererii de certificare a cheii publice</p> <p>(1) Cererea de certificare a cheii publice este examinată de către prestatorul de servicii de încredere în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, dacă părțile nu stabilesc altfel.</p> <p>(2) În baza deciziei de certificare a cheii publice, prestatorul de servicii de încredere creează și eliberează certificatul cheii publice.</p> <p>(2¹) În cazul cererilor depuse în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) literele b) și c), prestatorul de servicii de încredere este în drept să implementeze soluții de automatizare a procesului de examinare a cererii și de emitere a deciziei de certificare a cheii publice.</p>

Nr.08/2-2654
din 29.08.2023

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

În temeiul prevederilor pct. 179 al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 și în vederea executării Dispoziției Guvernului nr.110-d/2022 cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător, solicităm înregistrarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV).

Cerere

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV).
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.
3.	Justificarea depunerii cererii	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ sunt costurile pentru agenții economici urmare, în mare parte, a reglementărilor care constituie bariere administrative, cerințe, sancțiuni nejustificate sau depășite. Prin Dispoziția Guvernului nr. 110-d din 7 noiembrie 2022 a fost instituit Grupul de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător, care este responsabil de evaluarea cadrului de reglementare în diferite domenii ce țin de desfășurarea activității de întreprinzător, precum și de elaborarea și promovarea periodică, prin intermediul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, a modificărilor normative în scopul îmbunătățirii cadrului de reglementare.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății;

		Ministerul Culturii; Ministerul Mediului; Ministerul Energiei; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Centrul Național Anticorupție; Agenția Națională de Reglementare în Energetică; Serviciul de Servicii și Securitate; Agenția de Guvernare Electronică.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Valentina Chiper, Șef al secției politice de reglementare a mediului de afaceri, tel. 022 250-616, e-mail: valentina.chiper@mded.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul hotărârii de Guvern – 1 filă; 2. Proiectul de lege – 12 file; 3. Nota informativă – 7 file; 4. Analiza impactului de reglementare – 26 file; 5. Tabelul comparativ – 33file.
8.	Data și ora depunerii cererii	<i>Semnat electronic</i>
9.	Semnătura	<i>Semnat electronic</i>

Secretar de Stat

Veronica ARPINTIN